

I LOVE FOUCAULT, ARBA MANO VADINAMASIS AMERIKIETIŠKAS GYVENIMAS: I

Memuarų fragmentai

ARTŪRAS TEREŠKINAS

TU (1996)

Po rytmetinio lietaus. Klausiu tavęs: kas naujo? Ne-reikšmingi klausimai, panašūs atsakymai. Tu nebežinai, ką gali papasakoti. Visa tas pats. Tik gal lietus. Gal saulės švystelėjimas, juodos prakaito dėmės pažastyse. Gal dar nauja diena, dar viena vinis į tavo kryžių ir tavo gyslas. Tavo mama gyvena viena. Tėvas kažin kur išvažiavęs. Tavo mama leidžia dienas tupinédama apie krūmokšnius prie namo, žiūrédama į paukščius kieme. Kažin koks nepažįstamas padaras susisuko lizdą visai prie jos durų. Smagu, kad esi ne vienas. Vakara is tavo motina žiūri televizorių. Ji, kaip ir aš, atrato kalbėti su žmonėmis; tik kartą per savaitę jai paskambina kokia nors sena pažįstama, pasigiria apie savo sūnų ar dukterį. Ir tylą. Penktadienia is tavo motina važiuoja apsipirkti. Tai ir viskas. Ji dažnai skambina tau, tu skambini jai. Tai ir viskas, daugiau nebeturi ką pasakoti. Bet aš vis tave raginu, neduodu ramybės: pasakok. Pasakok. Darbe sutikai

naują draugę. Jos vardas Liucija. Ji iš Vokietijos. Labai daug kalba. Jos plaukai žilsta, akys pavargusios. Ji dažnai liūdna ir prislėgta. Visuotinė liga: depresija. Jos vyras mažo ūgio ir pavydus. Jo visi draugai tokio paties ūgio? - klausiu. Taip, lyg žinotum, tu atsakai; aš dažnai esu teisus. Liucija mėgsta dainuoti ir šokti. Vokiškas prieškarinio dainas. Tavo mamai tikriausiai patiktų; sentimentalios, melodramatiškos istorijos, valsiškos monotoniškos melodijos. Lyg lietuviškose pajūrio estradose: Palangos jūroj nuskendo mano meilė. Su ja nuskendau ir aš.

Kai pradėdau rašyti, žodžiai liejasi nevalingai. Tarsi nebeprisklausau jiems. Jie - ne mano. Nebepažįstu jų. Norėčiau rašyti apie kažin ką kita, kas dar tik siūbuoja mano viduje, bet žodžiai veda mane kitur. Kalbu apie daiktus. Apie kasdienius pokalbius. Trumpais sakiniais. Norėdamas išmokti kalbėti. Gal tiksliau - pasakyti; tos mintys tik vienatvės užsidarymas, tik nepermušamas kiautas; nutildytos emocijos, kūnas, primiršęs išsakyti. Nes neaišku, kaip mūsų kūnai galėtų išsakyti. Kodėl esame suvaldytais judesiais, supančiotom kojom. Nevaldomi žodžiai.

Nenoriu skaityti, ką esu parašęs. Norisi užmiršti. Nes ar verta ieškoti paguodos nesuvaldomoje sakinių jūroje? Ar verta gailėtis savęs?

Ne, man tarei; mums neturėtų būti gaila praeities klaidų. Judesių ir gestų, kuriais neįstengėme pasakyti. Kurie tik kalbėjo. Nei kažin kieno nepažįstamo atspindžiai. Lyg atsimušę į akmenuotą krantą bangos. Lyg ir nebūtume sakę.

Neieškok savęs tave slegiančioje aplinkos detalėje. Skurdo blizgesys. Pavargęs vardas, pervargusi ranka. Bekryptis vapaliojimas: sustok, pasakok, prašau. Daugtaškis. Kai gulime lovoje, tų daugtaškių begalybė. Nes aš

sugalvoju įvairiausių dainų: mano nerimtas ūkimas prižadina viršuje gyvenantį kaimyną; girdžiu, kaip jis tipena į tualetą, kaip nuleidžia vandenį. Lyg beprotis kartoju tas pačias dainos eilutes: ne bile lankoj dobilas augo... Tu juokiesi, nors tikriausiai tau nėra taip juokinga. Liūdna, kad vis labiau beprotėju. Kad kartojuosi.

Kambaryje tvanku. Atidarome langą. Pro šalį važiuoja mašinos; gyvename ant triukšmingos gatvės. Čiulba nepažįstamas paukštis. Jo balsas panašus į lakštingalos. Sakai, kad lakštingalų šiame krašte nėra. Kad nežinai, kas čia per paukštis. Taip naktis įpusėja. Nenoriu užmigti, nes žinau, kad naktį griešiu dantimis. Bijau savo paties garso. Net paukščiai negalės man padėti. Kartais tu mane prižadini. Palieti mano veidą, nori sustabdyti mano dantų griežimą. Nežinau, kaip pagyti. Nežinau, kaip sutvarkyti savo gyvenimą. Turėčiau pridėti: paskutinio sakinio nenorėjau rašyti, nes tokie žodžiai, kaip „gyvenimas“ man nepatinka. Skamba patetiškai ir kvailai. Gal geriau: nežinau, kaip sustoti griežus dantimis.

Galiu pasakyti: bus daugiau, jei tau įdomu. Bus daugiau.

Taip, visad kažkas naujo nutinka. Net tada, kai nelauki. Nepažįstamas žmogus, pasiklydęs tarp lentynų, netikėtai su tavimi pasisveikina. Nespėji atsakyti, tik linkteli. Negaila. Perskaitęs knygą, negali atsikratyti jausmo, kad mintis, ilgai tūnojusi tavo viduriuose, tuoj pat iškils paviršium; ją lyg auglį nešiojiesi savyje. Lyg skaudulys ta mintis. Arba vėl: užversta knyga violetiniu viršeliu primena mano dienas: vienas sakinyš po kito, begalinės virtinės tikrų ir netikrų citatų, žodžių, garsų. Pasikartojantis keiksmazodis ant suolo, prie kurio prisėdai: *fuck your ass...* Čia padedu daugtaškį, nes neaišku, kas eina po paskutinio žodžio. Gal aktas; gal geidulys, įsikabinęs į

tavo kojas, paženklinęs tavo rankas, įsideginęs į tavo odą. Lyg tatuiruotė; nešvankių žodžių vėrinys.

Violetinėje knygoje surašyti pasipriešinimo pasidavimui ir pasidavimui būdai. Nebūtina atsiduoti praeičiai, jos formoms; įmanu kūrybingai tomis formomis naudotis, jas rinktis. Ne formos mus renkasi, bet mes jas. Tad kaip paaiškinti žodžius, vedančius mane iš paskos; žodžius, kurie pasirenka mane; kurie išsirenka mane tarsi kankinį? Kaip paaiškinti pasisveikinimus, atsisveikinimus, artėjančią vasarą, netikėtai pabirusias ašaras, alkanus klaidžiojimus?

Tuo pačiu bus tau atsakyta, kai mėginsi priešintis mintims, žodžiams, tempiantiems tave iš paskos. Kai paklausu: kas naujo? kas gero? Tu vėl purtai galvą; purtai ir juokiesi: nieko. Nieko. Geriau kalbėk su savimi. Aprašyk, ko nesugebėjai prieš sekundę pasakyti. Poetinis ir fotografinis projektas: nuogas poetas, jo kūno nuotrupos, nuoga išblėsusi, suskaldyta kalba. Tarsi halvos gabalai, tarsi trupiniai, kuriuos renki savo burnon. Saldu. Po kiek laiko apkarsta. Trijų žmonių sumanymas: apnuoginti poetą, kad suvoktum, kodėl jo kalba tokia nuoga. Tautinis projektas: disciplinuoti poeto kūną ir kalbą, kad jis kalbėtų tik ta viena, tautinių ikonų ir dievų įteisinta kalba: visi kaip vienas kalbame jų žodžiais, visi kaip vienas tariame: tebūnie pagarbintas tas, kuris draudžia. Tebūnie pagarbinti tie, kurie nutyli. Tebūnie pagarbinti literatūriniai paistalai.

Begaliniai sąrašai. Bet manęs neapgausi. Gali vardinti: liepos, alyvų žiedai, byrančios ašaros, apšiurę krūmokšniai, šuns išmatos, naujai išodintos našlaitės, pražydušios tulpės, demonstruojantys darbininkai su plakatais ant kaklų, cementinės grindys, svyruojantis stik-

linis pastatas, Mokslo centras, vieta, kurią nuolatos praeinu. Prakitais ant kaktos, užrasoję akiniai. Laukiu, kol vėjas išsklaidys tavo sąrašus, nudžiovins prakaitą.

Nenoriu, kad kas nors mane pastebėtų. Sėlinu paslapčiomis, įsuku į pagrindinę gatvę, šmurkšteliu į parduotuvę nusipirkti vandens butelį. Vėl slenku gatve. Biblioteka. Prakitais nudžiūvo. Išvengiau pažįstamų akių, išvengiau tavęs, tavo sąrašo.

Kaip visada puolu prie žurnalų; perlipu per merginą, drybsančią ant grindų su laikraščių šūsniimi, žiūriniu nučiupinėtus žurnalus; visi atrodo matyti; ne, štai vienas. Nusileidęs vieną aukštą žemyn, susirandu suolą. Mano tėvynė - tas pats nurašinėtas ir aplipintas kramtomos gumos likučiais suolas. Prie man nereikalingos periodikos lentynos: ispanų literatūra, biznio ir ekonomikos mėnesinis, Amerikos folkloro žurnalas. Šiandien kažin kur dingio lempa nuo mano stalo. Nesigrauziu. Akims bus geriau, ne taip pavargs.

Tavo sąrašai prisišaukia manusius. Vardinu: žmogus baltomis kelnėmis, žmogus už mano nugaros plonomis kojomis, žmogus, kuris skaito žurnalus iš lentynos prie mano suolo; žmogus apsivelka pilką švarką ir nueina (ačiū Dievui); žmogus, kurio žingsniai dar girdėti; kompiuterių zirzimas; pilna skaitykla rašančių ir žiūrinių į melsvai švytinčius ekranus; ryški lempos šviesa kitoje salės pusėje; jos atspindys ant kėdės atlošo; šiukšlių dėžės prie mano kojų; vėl žingsniai, kažkas atsikelia, žodžiai; lange šmėžuojanti figūra, žolė palangėje; mano sumuštinio kvapas: rūkyta dešra ir baigianti sudžiūti duona; tuoj atsigersiu gyvybės vandens iš plastmasinio butelio. Atgaiva.

Paskui aš gausiu daug laiškų. Bus geresnė diena. Bus ramiau. Paskambinsiu tau. Bibliotekoje vartysiu laik-

raščius. Štai tavo brolio nuotrauka, interviu su juo. Nukopijuoju, galėsi skaityti. Po vakarykštės sumaišties šiandien - lietus. Nuplauna mano spuoguo tą veidą. Išskleidžiu lietsargį. Bibliotekos sargas patikrina mano krepšį: dvi knygos, kompiuteris, šiukšlių krūva, obuolys. Krepšys spaudžia mano petį. Cementiniais laiptais žemyn, paskui vėl aukštyn, link kitos bibliotekos. Priešakyje švyturiuoja stiklinis prieangis, Lietuvoje rūkanti mergina ryškiai violetiniais plaukais. Durys. Dar sykį nužvelgiu berūkančią: šlapi susiviję plaukai, pajuodę paakiai, juodai nulakuoti nagai, apšiurusios plačios kelnės. Visa - kaip ir turėtų būti. Per rūbus persišviečiantis skeletas.

Matau, kad ant suolo guli raudona striukė, margas ilgakotis lietsargis. Uždegta stalinė lempa. Išklypusi medinė kėdė. Apnuogintas merginos petys, atsirėmęs į sieną. Pro šalį prašliaužianti skrybėlėta būtybė. Apačioje - fakso garsas. Atsukami ir susukami mikrofilmai. Ventilatoriai ir pristumiamų kėdžių krebždesys. Į šiukšlių dėžę krintantis obuolio graužtukas. Trumpa pauzė. Prieš mane sėdinčio jaunuolio žiovulys, nubanguojas jo susiriebalavusiais juo-dais plaukais. Putlios kūdikiškos rankos, baksnojančios į skaičių lenteles. Ant knygų šūsnies pamestas rausvas šalikas. Pavasaris.

Girdžiu, kaip su knygų vežimėliais į mano salę įvažiuoja knygų išdėliotojai: vienas, du, trys. Oriai vaikštinėja tarp lentynų, grakščiais judesiais kraudami tomą prie tomo, vieną storą viršelį prie kito. Nesibaigiantis darbas: tuoj vėl paimsiu knygą nuo lentynos; tuoj vėl reikės dėliotojo rankos ir vežimėlio. Protestantiško darbštumo. Ir grakštaus užsimiršimo. Knyga prie knygos.

Pavargau. Padedu knygą į šoną. Žiezirbos iš akių. Kulnų taukšėjimas. Nerimstančios kojos. Takšt, patakšt. Borutos garsžodžiai (jaustukai, klaustukai, šauktukai ir gal

sušuktukai?). Takšt, patakšt. Nerimstančiam trūksta judesiu. Įsitempę raumenys, išsipūtęs pilvas, riebaluotas veidas. Nerimstančiam reikia šviežio oro. Šviežio oro čia nėra. Už lango - mašinų iškvėpuotas dvideginis. Apšiuęs medis. Jam trūksta žiedų. Nerimstąs norėtų obuolio. Dar vieno ir dar vieno. Kol pasileistų viduriai. Kartu su garsžodžiais, nepaduriu garsynu. Nerimstančiam reikia šviežaus.

Visa tebevyksta man skaitant knygą. Visa tebevyksta. Visa.

Pasakok. Nauji mūsų nuotyčiai: pasiaiškinimai, tavo mamos ašaros, išvažiavimas į gamtą savaitgaliais. Geras *weekend*. Nelaukiama savaitė. Laikrodžio tikslėjimas, septinta valanda, mašinų ratai asfalto duobėse. Pradedu mąstyti didžiosiomis raidėmis. VIENATVĖ, UŽSIMIRŠIMAS, ŽMOGIŠKUMAS. Dideli žodžiai, neišitelpantys mano lūpose. Tvankuma. Vėl dėmės pažastyse. Prakaitas, lašantis nuo veido. Randas ant nosies. Tuoj tikriausiai lis. Dar tegul palaukia: poros valandų užtektų.

Išsimaudęs po dušu, ilgai šukuuju savo plaukus. Tepu juos įvairiausiais stangrumą palaikančiais tepalais. Žiūriu į spuogotą veidą. Vertikali raukšlė. Kažin ar šiąnakt griežiau dantimis?

Kai veidas nugrimuotas, kai jame nebelieka didesnių duobių, užsipurškiau kvepalų. Saldžiarūškštis kvapas pasklinda po vonią. Dar syki brūkšteliu plaukus. Dar syki be tikslo žvilgteliu veidrodin. Rodos, viskas.

Šryt viskas atrodo žaliau: tuoj žydės pakalnutės; jų vešlūs lapai tęsiasi palei visą gatvę. Šalia mėlynos ir baltos gėlės; jų vardų nežinau; jų žiedai šiek tiek primena lietuviškas žibutes. Kažkas sakė, kad tai paprasčiausios įnirtingai besidauginančios piktžolės. Šaligatvis prikrięs

rasvų žiedlapių. Nuo vadinamojo šunmedžio. Jį surasi tik šioje pasaulio dalyje. Virš alyvų tirštėjanti tvankuma, tam-sėjantis dangus.

Kiek tereikia, kad būtum nelaimingas. Tik tirštėjančios tvankumos. Prakaituoto veido, svaigstančios galvos, šuns išmatų gatvės viduryje. Dar po kojų besimaišančios voverės, kuri gąsdina itališkai kalbančius turistus. Šalin! Aikčiojanti moteris prisiglaudžia prie foto aparatą laikančio vyro. Mane gąsdina į žiurkes panašios voverės, aplipusios alyvų šakas!

Memuarai - kaip parduotas bilietas atgal. *May I speak with...* Taip, ji čia; gali parduoti jai savo apnešiotą bilietą. Už pusę kainos. Už tave kas nors pars-kris namo. Gal net padėkos laišką parašys. Už mane kas nors gyvens.

Tokios tuštumos - tik nelaukiantiems nieko. Tik žydintiems rytojams. Tik nakčiai. Tik sau. Tik galbūt pasikartojantiems vėjuotiems pavasariams. Vyšnių skonis dvidešimtmečių burnoje. Vyšnių kvapas saulės nublukintuose plaukuose. Kol kas tiek nedaug tereikėjo. Kvapas, skonis, upė, vėjas, nublukę plaukai. Kavos puodelis rašaluotose rankose. Lietsargis visada su mumis. Žibutės pražydo Paneriuose. Žibutes pardavinėja senutės prie kiekvienos apgriuvusios bažnytėlės. Išlavinta vaizduotė paregi žibutę praeivio burnoje, nosies kiaurymėse, ausyse. Žibutės, žibutės. Vien tik mėlyna akyse, daugiau... Turėtų būti kabutės, Binkis. Bet mėlyna vis tiek. Ir be jo. Nosis, akys, burna. Išsirikiavę kareiviai. Viens, du, trys. Šypsokis plačia šypsena, kartok: viens, du, trys. Kojos kliūva už šaligatvio. Juk pavasaris. Nustekentas žiemos kūnas. Neišmokta kalba. Viens, du, trys.

Memuarai. *Memories. Minute-made memories. Instant memories. Ninada. Ninada. Ninada.*

Rytoj, rytoj ir vėl rytoj. Macbetho balsas, paaštrintas lietuviškų raidžių kirčiais. Sąmojinga, gudru. Rytoj parašysi tai, ką sumanei vakar. Rytoj paregėsi tai, ko niekad neregėjai. Sužinosi, ko nesitikėjai žinosi. Rytoj. Kaip niekad negimęs kūdikis. Kaip niekad neatėjęs laiškas. Kaip niekad nevirtota kėdė, kurią nusipirkau antikvariate (ji sulūžo kitą dieną, rytoj).

Paliesk mane, kurio nebūna šiandien. Nei rytoj. Paliesk mane, nesusapnuotoj savo nemigoj baltoj. Paliesk. Snieguolė, vėtra, varpas, besidaužantis į mano ašaras kas naktį, gal diena. Paliesk mane, nes nepalietus vėl ištirps nauja bevėrtė valanda. Paliesk mane; tik taip, kaip niekas dar manęs nebus lytėjęs. Paliesk mane. Vanduo, rugpjūtis, arkos prieblanda, gal vėjas. Gal tu, kuris praėjo. Gal ne aš. Kurio nepalytėjai.

Po ilgų eilėraščių reikia atsikvėpti. Eilėraštis šiek tiek mena sapną. Bėgti. Vytis. Nespėti. Judesys, judėjimas, dilstančios regalijos ant ištreniruoto kūno: žilų plaukų kuokštas, vystantys antakiai, sanskrito žodžių tatuiruotė ant nugaros (Tu, kursai nesi...). Raumeningos kojos, plėtojantys pečiai, stangrus užpakalis. Vytis. Bėgti. Nespėti.

Atsibudus pirma mintis: vėl. Rytoj ir vėl rytoj. Kavos kvapas prižadina; radijas vis kalba apie nukritusį lėktuvą. Lėktuvas, grimziantis į purviną dumzlynę, pilną krokodilų ir gyvačių. Tikra puota: žmogaus kūnų gabalai grobuonių pasigardžiavimui. Šimtas devyni žmonės. Dumblyse išpainiojusios kažkieno akys. Ispaniškai kalbančios moters burna, plūduriuojanti ant egzotiškos vandens lelijos. Reikia keltis.

Kava, javainių lėkštutė, sausainiai. Kartumas burnoje. Stebeilijusi į savo sutinusį veidą veidrodyje. Meldžiuosi, kad sugebėtume čia išbūti visą vasarą. Vėl veidas: pamėlė paikai, poetiškai jausminga burna, storos

lūpos, spuoguota nosis. Pavargusios akys. Kodėl naktis mane nuvargina? Nei naktis, nei diena - mano draugai. Nei naktis, nei diena manęs nepaguodžia. Kodėl nėra kažko trečio: vakaras? rytas? Jie ištirpsta naktyje, dienoje lyg jų nereikšmingi likučiai. Lyg cukrus kavoje. Nepastebimai. Nepermatomai saldus skystis. Liesas pienas, plūduriuojąs paviršiuje. Paviršiaus gėlė, kurią prarysiu nei besiantinančią vasarą.

Pavargęs pilietis. Pavargusi diena. Dar net neprasidėjusi. Aplipęs vakarykščių nuoskaudom veidas. Obuolys, netyčia nuriedėjęs po svetimu stalu. Atsiprašau. Grabaliojantis pasuolėje, lūpas padengia dulkės ir iš kažkur atsiradę pūkų kamuoliai. Lyg Fellinio filme. „Balta balta kur dairais...“ Ir pilka. Tikrovėje tik šitos spalvos. Kodėl?

Pasipriešinimas klausimams. Nepasiilgau savęs. Geriausia be jo. Geriausia, kai sapnuodamas pasiverti kitu asmeniu. Elgiesi kaip sau nepažįstamas: kūnas, judesiai, net kalba - ne tavo. Iš prisiminimų, sutiktų žmonių nuolaužų sukuri naują save. Jauti, kad šis „kitas“ gali nugyventi gyvenimą geriau nei tu. Trykštantis energija veidas; netirpstanti šypsena; apsisprendimo ryžtas. Visada laukiamas svečias. Visada nelaukiamas aš.

Ausyse tebeaidi muzika nuo nešiojamo radijo. Keičiamos radijo stotys. Reklaminių balsų aikčiojimai. Norėčiau pats tapti reklama. Arba aukšta nata rėkiančios moters lūpose. Nata, kuri skaldo krištolines vazas. Sprog-dina ausų būgnelius. Iškreipia tavo veidą. Ir netikėtai nutrūksta. Va, taip.

Pasišlykštėtinas valgis dar įstrigęs mano burnoje. Kiek sykių dievagojau nevalgysiąs toje meksikietiškoje užėjoje. Vis negaliu atsilaikyti: rodos, patogu, greita. Bet

po kiekvieno sykio norisi verkti. Ir vemti. Kaip rašant paskutinį laišką. Daugiau niekad. Vištiena, aplieta raudona beskone tyre. Viskas suvyniota į dvokiantį miltinį blyną. Panašu į jovalą, kurį mano kaimynė virdavo savo kiaulėms. Skirtumas: ryškesnės spalvos. „Oi, gražuole, tu tu tu, ko nežadini vaikų?“ Prižadinsiu, kai jiems nebesopės pilvai. Kai raudona tyrė nudažys apleistų kiemų kampus. Kai cementinės namų sienos prisikvies raudoną mano pilvo apnašą. Taip silpna.

Vis daugiau fragmentų, vis mažiau žiežirbų. Gal tau bus lengviau skaityti? Neapsunkinsiu tavo sąmonės. Neversiu gromuluoti patetiško sielos virpesių, nekalbėsiu apie dvasines būsenas, apie išdvasinto kūno virpesius. Pasakoju tau tik apie daiktus, apie kasdien mane pasitinkančią spalvų, garsų ir kvapų pasaulį. Kad jis toks vienodas ir pilkas, ne tavo kaltė. Ne tu kaltas, kad tiek nedaug šio pasaulio tvėrinių įkrinta mano akiratin. Ne tu kaltas, kad nesistengiu marginti šiandienos išmokytų žodžių virtinėmis. Atsimenu daug, bet užrašau tik tai, ko niekaip negaliu atminti. Gal rytoj ar poryt mano fragmentišką impresijų dienoraštį papildysi tu pats, pridėdamas savo tarmės ir priegaidžių atspalvį. Norėčiau, kad tu įrašytum keletą žodžių, kurie skirtųsi nuo mano monotoniškos intonacijos. Lauksiu tavęs.

Ir jei tavo žodžių nebus, nėra ko nusiminti. Kietai sučiauptose lūpose - nuovargio šešėlis. „Ilgai laukus, dar palauk...“ Ką veiksi sulaukus? Basa bėgsi pasitikti aušros? Ar skambinsi telefonu pažįstamai, kuri niekaip negali išstarti „r“ raidės? Nuovargis, prakaitas, miegas. Jei netikėtai atneštum naujo garsinio aidą, patikėčiau, kad laukiau veltui. Nes nenorėjau tavęs sulaukti. Tik laukiau. „Negrižk...“

Ir jei tu neateisi, žinosiu, kad esi. Nesirodantys visada yra; atsiskleidžiantys tik mėgina būti. Kalbantys vaizduoja esančius; tylintys yra. Thoreau'o užpakalis. Pelyjanti duonos kriauklė ant pienu aplaistyto stalo; vystanti rūtų šaka ant siauros baltai dažytos palangės. Aitrus senaties kvapas, tirpstantis prieblandoje. Urzgiantis mano pilvas. Gamtovaizdis belaukiant. Laukiančio senatvė. „Grišiu iš tiesų..." Žinau, kad meluoji.

Prakaituojantys praeiviai. Prisimerkę nuo saulės benamiai, kaulijantys kapeikų. Garsiai nusiperdžiantis žmogus už mano nugaros. Plačiai atsisegę marškiniai, boluojantis pilvas. Vėjas, kimbas prie veido ir kojų. Stipriai laikau kavos puodelį, kad neišsilietų. Kvapas, erzinaš šnerves. Taip gyvenu kone kasdien.

Jau pusė trijų. Drėgna ir karšta. Bibliotekos prietema - vienintelis išsigelbėjimas. Šią savaitę reiks dėtis daiktus: kraustomės. Dėžių dėžės: vėl kelionė. Pavasaris pasibaigė.

Baltos marškės. Trumpos kelnės, besiplaikstantys merginų plaukai. Ant pievelės išsitiesusi moteris; jos storos kojos - baltai mėlynos; palaidinė išmarginta rausvo gėlyno. Šalia numesti sportbačiai. Kuprinė.

Pasakyk, iki kiek sugebi suskaičiuoti per penkiolika sekundžių? Ar moki vienu ypu ištarti žodžius: šešivyraišėštakošėvirė? Jei neįstengi, išmokysiu. Išmokysiu žaisti, skanduoti leninietiškus lozungus, išmokysiu nebijoti depresijos, išmokysiu užmiršti, ką esi išmokęs. Angliškas angelas: vietoj sparnų amerikietiškos vėliavos. Prisiminimų liekanos.

Praėjus ilgam tarpui, stengiesi susikaupti. Naujas miestas po ilgos varginančios kelionės. Tūkstančiai mylių, tarpstotės, panašios viena į kitą lyg du vandens lašai.

Hamburgeriai, taukuotos bulvės, pomidorų padažas. Skanu. Tualetai. Vėl kelias. Bežiūrint į prabėgančius pro akis gamtovaizdžius norisi vėmti. Va, medis man primena vaikystę. Keistu žvilgsniu nužiūriu pievoje besiganančias karves. Rodos, kad tik šiandien gimiau: visa taip šviežia, nauja. Judėjimas padeda suvokti, kad gera būti. Paprasčiausiai būti čia ir ten. Dabar, šią minutę. Ne rytoj.

Cigaretėmis dvokiantis viešbučio kambarys. Nušvintantis televizoriaus ekranas. Mirguliuoja vaizdiniai: namas, atsirėmęs į virstantį klevą, lietus, varvantis nuo lubų ant juodaodės mergaitės plaukų, laiškai, deginami pakelėje. Ir žodžiai: kelių minučių meilė, sąmonės nu-šviesinimas kūniškais proveržiais, laiptai, kuriais daugiau nebelipsi. Truputį juokinga nujausti, kad, atrasdamas klaidžiojančių žmonių kaukes, išmoksti tiesos: galima būti skirtingam. Galima žinoti, kad tavęs nepasmerks vien dėl to, kad tu skirtingai jauti, mąstai, elgiesi. Praeinantys vaizdiniai, nepraeinantis žinojimas: taip, varpo gaudesys dainos gale primena apie atsigrėžimus į pradžią. Nesvarbu, kaip ją įsivaizduojame: bažnyčia, gimimas, mirtis, liepsnojantys rugių laukai; liepžiedžių kvapas, infekcinės ligoninės koridoriai, prisvilusio pieno kvapas, nevalingas paaugliškas juokas netikėtai nubudus. Ir dar kas nors.

Nubudau sunkiai alsuodamas. Jusdamas, kad į mano šlaunį remiasi šlapias žiurkės snukutis. Gerai, kad visa tik sapnas. Nusipurtau visu kūnu: blogas kvapas iš burnos. Mėginu užmigti.

Nenorėdamas keltis, vertiesi nuo vieno šono ant kito. Dar penkiolika minučių, dar dešimt. Nesimiega: vis tiek užmerki akis. Atsimerki: šviesa užtemdo tavo akis. Užsimerki. Diena. Balandžiai burkuoja ant pajuodusių langinių. Nakties lietus sustojo. Ryto vėsuma lenda į tavo

paširdžius. Švariai nuplauti klevo lapai apkalba neva-
leikas paukščius. Gatvėje kažkas įjungia mašinos motorą.
Į dėžutę krenta rytinis paštas. Reikia keltis.

Bibliotekoje ima miegas: mano galva siūbuoja į
šonus; padedu ją ant stalo. Slogi snūda, tvanku.
Nemalonu alsuoti. Žinai, kad reikia priprasti prie naujos
vietos. Reikia nakties. Reikia saulės. Oro.

Kažkaip nepatogu savame kūne. Nepatogu: alpulyš.
Atpratę nuo kompiuterio pirštai. Netikėtai prisimenu
lenkišką galūnę: *szukam dobrego artykula...* Taip, ieškau.
Skaitau apie išvietinimus ir vietas. Vieta kaip socialinis
darinys; ieškoti jos ir sykiu jai priešintis. Nuolatos klausti
apie jos reikšmę tavo gyvenimui. Patetiškai kartoti: čia
tau ne vieta; pasikeiskime vietomis. *Positionality.*
Spatiality. Sociability. Išmokus daugybes pozicijų, galima
nuolat keisti vietas erdvėje, rūpinantis dėl tinkamo
sociabilaus elgesio. Į pirštus įsisiurbę siurbėlės. Aha.

Tvanki liepos diena. Saulė tai išlendant, tai vėl
pasislepianti. Svaiginantis karštis. Silpna. Ne nuo dienos.
Silpna nuo sudegusio (bet išbalusio) gyvenimo. Vos galiu
pakelti rankas. Galvoje svaigulys. Ta pati mintis viename
žodyje: kodėl? Apsisuka mano rankos, nususka laikas.
Nežinojau, kodėl visa vyksta. Kodėl ilgai ir bejėgiškai
sėdžiu mašinoje. Kodėl bejėgiškai mano veidu rieda
ašaros. Vieną sykį viskas baigiasi. Vieną sykį - galas. Ir
nauja pradžia. Taip silpna (silpnumas iš gailėsčio sau?),
kad norisi kristi žemėn ir ilgai nesikelti. Nesikelti. Taip,
tau pasakyčiau, vieninteliui mano gyvenimo įvykiui
neprireiks atsiprašinėjimų. Kokiam?

Tolyn, tolyn, tolyn. Rankos - nuspausti klavišams -
netikros. Vos liečiu; daug klaidų. Norėčiau pasitenkinti
vargana savo prisiminimų-atliekų krūva. Pūvančia ir

skleidžiančia nemalonų kvapą: nereikia. Apsisuk, nusi-
suk, atsisuk. Aš vis dar laikiu. Paskutiniame mano
ateities plane - neaiški dėmė. Žibantis taškas. Blausėjantis
taškas. Lietus.

Paskui paliksiu tave. Ir save. Nežinau, kaip susi-
tvarkysiu su visomis savo bėdomis. Su savo rūpesčiais.
Nežinau, kaip susitvarkysiu su išmėtytais popieriaus la-
pais ir netikusiomis virtuvės atliekomis. Sudaužiau dvi
lėkštes. Storo stiklo stiklinės įškilo. Tebegeriu iš jų pieną.
Vienam antram trečiam kartui užteks. Nebežydi mano
pelargonija. Pro langą matau žvirblių pulkus. Erzina jų
cypsėjimas. Vėsus dvokiančio ežero bangavimas.
Parudusi žolė. Nebėra tos praeities.

Niekam nebereikia mūsų. Niekados. Visada troškau
būti nepriklausomai vienas. Niekados neįstengiau. Dažnai
galvoju, ypač šiandien: norėčiau numirti, norėčiau numirti
(kad vėl prisikeičiau). Norėčiau numirti trumpam (o kas
nenorėtų?), paskui vėl nubusti. Patirti, ką reiškia būti ne
čia. Patirti, kad tavo mirtis nieko nereiškia kitiems; ji
reikšminga tik tau vienam. Antėjaus iškrypusios pėdos.
Antėjaus išsiklaipę batai. Geliantys sąnariai. Taip ilgiesi
nepažinios mirties, nors nori gyventi. Bijai, kad nebebus
tos pasiklydusios dienos. Vien naktis. Rašai, dedi nuo-
trupą prie nuotrupos; kvailas žaidimas. Atsisveikink, kol
nevėlu. Nusiauk batus, Antėjau.

Paskutiniame sustojime tavęs niekas nelaukia. Nie-
kas. Siūruojanti dilgėlė. Lyg iš pieno plaukusi gyvatė.
Pasikartojantis košmaras: neišskaitomi žodžiai, kirmėlėm
aplipęs pūvančios mėsos gabalas. Neįžeisk kitų. Niekam
nesvarbu, ar savęs neįžeidi, ar savęs nežemini. Pasakyk
savo dienoraščiams, kad prisimintų tavo nuovargį. Be-

galinį nuovargi. Svyruojantį nuovargį. Paslaptinę nuovargį. Pasakyk savo sapnams, kad jų daugiau nebenori. Užteks sapnų. Nuovargis. Norėtuši miego. Nuovargis. Sliėkas ant išdžiūvusios žemės. Netikėtas *deja vu*. Dar pabūk, saule. Kas išbaidys mano nuovargį?

Visi žino, kad aš esu žiaurus. Žiauriems žmonėms - žiauri pradžia, žiaurus galas. Nebeturiu žodžių, vis neramiau plakanti širdis - mano žodžiai. Žodžiai, žodžiai, žodžiai... Nususuk, apsisuk, atsisuk. Mėtomis kvepianti burna. Vietiniams nepažįstamas praeivis. Liepos mėnuo. Prabėgantis liepos mėnuo. Neišmatuojamo žiaurumo likimas: slėptis. Slapstyti. Slaptauti. Nenorėti žiaurus savęs: slėptis. Nenorėti žiaurių kitų: slėptis. Nenorėti žiaurėti: slėptis. Viena raidė, du garsai: plienas. Plieninis žiaurumas: jo paviršiumi rieda šiltos sūrios ašaros. Tvanku. Visi žino, kad tokios ašaros atsiranda tik liepos mėnesį. Artėjančios ertmės. Tuštumos, užklotos liepos mėnesio ašarų. Esu žiaurus. Prisipažįstu. Norėčiau, kad mane nuteistų. Pasmertų. Pažemintų. Sunaikintų.

Apsipylęs ašaromis vyriškio veidas. Netikiu savo akimis. Sugniaužtas kumštis. Daugiau nebegaliu. Švaistyti savo pyktį ir žiaurumą. Iššvaistyti neapykantą. Pakelk kumštį, daužyk galvą į sieną. Niekur nenoriu eiti. Niekas nebenoriu. Ramaus vakaro, lovos, vėsios oro, vėsios nakties. Šalto vandens.

Ir moteris, traškinanti kažin ką celofaniniame maišiuke. Tuoj išsitrauks savo pietus. Neapykantos pietus. Neturinti gėdos moteris, susimaišiusiu protu. Norėčiau pakelti savo rankas ir vožti jai į kramsnojančius žandus. Neapykantos mokykla. Moteris vis žvilgčioja į mane. Vai, nubėgsiu aš basa, - tarsi sakyte sako jinai. Nupiešk saulės rutulį, įpiešk į jį mane, įnirtingai dorojančią žuvies

sumuštinį. Su žuviškėmis lūpomis; žuvėdros akimis. Susiraukšlėjusiomis rankomis. Jos aplipusios žuvų žvynais. Vakar meškeriojau. Taip, Steponai Dedalai, sunku skraidyti. Neleisk skraidyti dangaus gyvulėliams; jie lengvai krenta žemėn, sutraiškydami savo permatomus sparnelius. Neleisk jiems susižeisti neapykanta. Sustok, akimirka žavinga, nepraleisk nė vienos balsės ar priebalsės. Sustokit, žuvies žvynais pasidengusios krūtys; kas man belieka. Laidoti.

„Kaip norėčiau prikelti...“ Neprisikeliančio gyvenimo aparatas. Skauda galvą. Gera užmiršti. Viešpatie, kas su mumis, kur mes. Vis sunkiau ir sunkiau prisikelti ir prikelti. Nė vieno senelio kapuose, nė vienos žiezirbos akyse. Nė vieno vardo. Nė vieno saulės spindulio. Tik artėjantis lietus. Tik vėjas, šiaušiantis džiūstančio medžio šakas. Tik ausį rėžianti sirena. Tik naktis.

Tavo plaukus nulijo šiltas popiečio lietus. Už apykaklės prikrito alyvos žiedų. Koks absurdas! Susitepusi suodžiais ranka glosto mano akių vokus. Ant rašomo stalo išsipylusio limonado bala. Kas tau? Išpylei, kad niekas prie to stalo neatsisėstų, kad neturėtum klausytis verčiamų lapų šlamėjimo, kad neturėtum alsuoti prakaito pritvinkusių rūbų.

Už tavo nugaros šmėkščioja šviesių plaukų gūžta. kažkas atidaro coca cola'os butelį. Saldus burbuliavimas. Pasimetusių žmonių planeta: dienos kartojasi. Kiekviena diena lyg nukrypimas nuo kelio, kurį buvai sau pasiskyręs. Kiekviena naktis lyg bandymas ištaisyti dienos klaidas. Ištryptas šunkelis. Į purvą išpaustos kūdikio pėdos. Arklio bandelė. „Į Maskvą...“ O gal į Los Angeles'ą. Nesvarbu. Dar sykį nukrypti. Užmiršti, kad tai, kas nepataisoma, gali būti visai arti. Pačiame tavyje, tavo kūne, judesiuose. Užversk šį puslapį. Užversk neper-

skaitytą knygą. Tavęs laukia kita. Įmiršis sau padės pratešti vakaro nuovargį. Pratešk.

Nustojai žymėti dienas: nebesvarbu, ar pasakei žodį šiandien, ar išsitarei apie vakar; ar dainavai, ar raudojai. Raudonas dangus. Per pusę plyštanti galva: prisimink, ką sapnavai; gal pasiaiškinsi, kodėl taip skauda galvą. Cigarečių dūmai? Dujos? Vynas? Apelsinų sultys? Kalba mus nužudys? Kas dar?

Vai žiba žiba žiburėlis kaip aukso liktorėlis. Prisiminei dainos nuotrupą, nei iš šio, nei iš to. Niekad tos dainos nedainavai, kažin, ar iš viso esi ją girdėjęs. Nesąmoningas nuotrupų ir prisiminimų plukdymasis paviršium. Kultūros deformacija. Obuolių košė su cinamonu. Pieno puodelyje plūdūriuojantys juodos rupios duonos trupiniai. Užtinusios, bet vis dar mėlynai pilkos akys. Vai žiba žiba...

Vienintelis takas šiandien pro seną priemiesčio namą. Alkanas vanduo gurgiantis mano pilve. Keli krūmokšniai, kuriuos perkertu neįsąmoningai kaip juosvi spygliai kimba į mano padėvėtą paltą. Jau ruduo. Nesapnavau tavęs. Spėjau užmiršti savo tėviškės aguonas, kurios žydi keistais rausvai geltonais žiedais. Vadinau jas išsigimėlėmis. Jos primena mano akis, pageltusias nuo kepenų ligos. Rausvų gyslelių kapiliarai išmargino mano geltonų baltymų dugną. Nesapnavau tavęs. Sunkus krepšys daužosi man į šonkaulius. Nuskirdusios rankos kišenėse. Šalta. Tuojau bus sniego, nors purvas dar taškosi į mano blauzdas. Prieblandoje sudūluoja vienišo medžio siluetas. Lyg pasiklydusio žmogaus. Pasenusio, užsimiršusio. Besikalbančio su savimi. Drėgmės prisiskiusios šakos gličiai slidžios. Nesapnavau tavęs, kartoju,

žinodamas, kad visa, ką praeinu, bus lyg vienintelis sapnas: nesapnavau tavęs.

Pridulkėjusiame kambaryje tabaluoja tavo galva. Čiaudėji. Grindys padengtos storo dulkių sluoksniu. Kampuose mėtosi popieriai: užrašai, mintys, įrašai, perrašai. Kvepia kava. Suskamba telefonas. Ilgas pokalbis, kaip visad.

Eidamas gatve, vieno namo verandoje pastebi susivėlusią plaukų gūžtą. Ta pati moteris: nesipraususi, apsilėidusi, besipagiriojanti. Vakar mačiau ją valgančią hamburgerius ir keptas bulves. Šiandien ji sėdi susilenkusi; jos šiurkščiu pamėlusiu veidu rieda ašaros. Tokia pat diena; prakeikta diena. Rytai mums patys sunkiausi, nes reikia prisiminti. Reikia kaip nors išlaukti vakaro. Žiemos, pavasario. Belapiuose medžiuose dvejetas pilkų paukščių: rodos, kad jie žiūri į moters plaukus, galvodami, kad tie plaukai galėtų būti be galo šiltas ir jaukus lizdas jiems, sustirusiems rudens padarams. Moteris pakelia galvą.

Dramatiškos žiemos simfonijos gaidos. Kompozitorius: Harvardo aikštė, atlikėjai - benamiai, daužantys galvas į stiklinius praeivių veidus. *Au bon pain* - žaižaruojanti kavinė - atspindi apšėpusius ir purvinus atlikėjų veidus. Finalas: centų lietus iš praeinančios senutės delno. Atleidimas ir išganymas. Tamsa.

Sunkus kosulys. Lyg kažkas krebždentų gerklę. Vėl. Sunku sustoti. Užgultos ausys ir nosis. Žiemiška nuotaika: lietus, naktis, apšviesta spalvingai amerikietišku lempučiu, radijas, pridulkėję kambario kampai. Viskas - kaip turi būti. Išskyrus kosulį. Žiema.

Rolando Bartheso *Incidents*: Kūnas ir Aistra. Atminti per kūną, geisti atmintimi. Dienoraščiai; restoranas,

geliantis pilvas, aitrinantys skausmą berniukų žvilgsniai. Toks artimas Rolandas! Lyg rašytų kažin kur, pasiklydęs Montmarte ar skaitytų savo įprastinį laikraštį Flore restorane. Gatvės, vedančios namo. Lietus, daužantis amerikietišką Bartheso striukę. Nepatogus išsižiūrėjimas į atmintį. Svaiginantys išsiskyrimai. Atsitiktinumas: vargšas Olivier.

Dienoraščiai, pilni nutylėjimų. Va, ir vėl nauja diena. Dieviškosios komedijos tęsinys: žinotum, kad nežinojai. Apsimestum, kad pažinai. Dargana. Slapia. Kūno kosulys. Nietzsche's palaima: tingulys, apėmęs kaulus ir akis. Vartai akių baltymus: prancūziškas viliojimo metas. Dvitaškiuose pasislėpusi tavo esybė. Esybė? Jos nėra, nes, kaip mielas Michelis pasakė, esame tik įvairių kultūros jėgų tvariniai, tik konstruktai. Mūsų esybė, kaip ir žinojimas, sukurti, išrasti. Už mūsų „esybės“ - įvairiausių instinktų, kultūrinių bei socialinių jėgų žaidimai. Neužsižaisk, nes užmirši. Užmiršk, kad sugebėtum susižeisti.

Žinojimas - pakartoti atmintį. Rolandas: prisimenu savo kūnu, savo kūne. Michelis: žinau, kad mano žinojimą kuria instinktų, impulsų, aistrų, baimių ir valios pasisavinti žaidimas. Visos šitos jėgos nesugyvena, kovoja viena prieš kitą; mano žinojimas nėra jų pusiausvyra, bet nelengvai trapi taikos sutartis. Žinojimas - ne nuolatinė ypatybė (ne esybė, mano žodžiais murmant), bet įvykis arba įvykių virtinė. Mano žinojimas visad pavergtas instinkto. Pavergtas nežinojimo ir baimės, klaidos ir geismo.

Michelis: žinojimas kūne. Rolandas: atmintis kūnu. Žinojimas kaip kūniškų galių sub-tvėrinys. Tad reguliuoti kūną reiškia „reguluoti“ (riboti, leisti/neleisti) žinojimą.

Vėl nusipurtau sapną. Kodėl nereikėjo tikėti: ant lovos primėtyta žalios mėsos gabalų; raudoni kraujo šlakai ant pagalvių, apsnigtos grindys, išdaužtas langas. Man šalta. Lyg šuo puolu prie mėsos; dantys sminga į tirštą-kraujuojantį audinį; lyg valgytum persirpusias braškes; sniegas ant grindų nei išsiliejęs pienas. Nelaimė? Po truputį mane pradeda tampyti traukuliai; rankose mėsos šmotas, akyse juoda; blauzdos virpa; viduržemio vėjas įpučia sniego šuorą; paskutinis kąsnis. Lyg valgytum save.

Tingulys: apsunkusios rankos, užmigę smegenys, riebaluotas žvilgsnis. Po ilgų savaitių - nesusikaičiuojamos dienos: valgis, miegas, reta abstrakcija, ginčas, ašaros. Neįvykę sprendimai: lašas prie lašo ir akmenį pratąšo. Neparašyti laiškai, neužmokėtos sąskaitos. Vienatinė proga pasitaisyti. Pranešimai nedžiugina, neįvykusios pažintys neišskaudina. Izoliacija: prie sienų prilipdyti lipnios juostos takai, plastelininės košės varvekliai. Kai praleidi laiką tik būdamas, užmiršti: purvina priemiesčio gatvė veda į supirktų rūbų parduotuvę; išmestos eglutės duria tau į paširdžius, šiukšlių dėžėse kapanojasi riebios voverės; padedi kablelį nevietoje, niekas nepataisys; niekas nesupras; vyras, įsikandęs cigarą, sveikinasi su tavimi; žiema lyg sintetinis saldainis, susuka vidurius.

Perskaičius savo dienoraščio rašmenis, nustembi: va. Ir vėl ta pati nuotaika, tas pats stilius, net tie patys dvitaškiai. Nedaug tesikeičia žaidimo taisyklės: tavęs nebepažįsta, tu nenori pažinti, niekam nesvarbu. Žvarbus šaltis - į paširdžius, į atlapą palatą. Vėl pyktis: matyt dėl savų klaidų. Kur bebūtum - tas pats: ar daugiau pasitenkinimo suteiktų pridvisęs tėvynės oras: pusbadžiu, ro-

mantiškos Vilniaus gatvės, niekam nereikalingi pamokslų aprašymai, niekam nereikalingi sapnai. Vis klausi savęs: kodėl depresija, kodėl desperacija, kodėl sugrubę pirštai, kodėl netaisai savo gyvenimo juodraščių. Viskas - į nieką, viskas - tiesiai į švarraščius. Dėk grūdą prie grūdo... Pirmas daugtaškis: nemėgiamas ženklas, nemėgiamo žanro taisyklės.

Jau spėjai užmiršti pirmus šios dienos sakinius: užmiršai, kodėl juos mėginai užrašyti. Tiesioginė retorika: mėginti užmiršti. Bendraties nelygybė primena apie pasaulio netvarką: nelygybe išgrįsti tavo plaukai, o tavo akys įdubo beverkdamos dėl nelygybės. Neteisybės tiesa: dvitaškiamis nėra galo, skurdui pabaigos nebus. Kartok, kol nustos kartoti. Laikas negydo. Vaistai migdo. Per didelės dozės žudo. Karstuose gulintys kūnai neprisimena manęs. Kodėl turėtų?

Kai visa bus išspręsta, tikriausiai nebebus mūsų. Mes tebesprendžiame. Aš, tu, tikriausiai jis. Tie, kurie rašo tau elektroninius laiškus iš Japonijos. Tie, kurie mane užmiršo. Visai nesvarbu. Tik atmink, prieš porą metų mokė mane žyniuonis, svarbiausia tai, kas iš tikro nesvarbu. Patikėk. Dažnai daiktai susikeičia vietomis, dažnai jie apvirsta aukštyn kojomis, dažnai tai, kas pažįstama, pasidaro nebesuvokiama ir svetima. Arba nepasiekiamą.

Joe Orton: plaktuku suskaldytas kiaušas. Smegenys, gražiai ištaškytos ant paveikslais nukabintos sienos. Mados šauksmas: nuskriausto draugo dovana trisdešimt ketvirto gimtadienio proga. Visa savaitė paskirta jam: valsas, sušukimai, besišaipantis praeivis. Trumpi tualetų susitikimai: viens du trys. Vargas tiems, kurie čiulpia. Joe neskrupulingai užkrečia juos visomis įmanomomis meilės ligomis. Išvietės žodynas: žvilgsniai, judesiai, peniai. Joe

patenkintas: jo smegenys ilsisi ant ištaigingos gūžtos sienų. Morokietiškas kilimas primena pigius berniukus, juodas jų akis. Ar ne, Rolandai? Barthes tik šypsosi: jam ir taip užtenka rūpesčių; užtenka paryžietiškų smagybių. Senstančiam Rolandui nebereikia pasipūtusių atsidavėlių. Tik Foucault dar vis ieško. Žinau, kad visa tai nebesvarbu. Vien tik smegenys, dūluojančios ant aistringų paveikslų.

Primirštas epizodas vėl iškyla lyg neskestantis burbulas paviršium: kankinantys sapnai lietingame danguje. Šiąnakt nubudau penktą ryto: krėtė drebulys. Nubudau išsigandęs sapno: sapnavau, kad pro langą kažkas į mane žiūri. Įsispaudęs į stiklą veidas: suplota nosis, tamsios akys. Visuose kambariuose įjungiau šviesą. Nuėjau tualeto nusišlapinti. Žvelgiau pro visus langus: nieko. Užgesinau šviesą: miegoti.

Visą naktį siautė vėjas: tarsi audra, atnešanti vandenyką prie tavo langų. Lyg naktinis paukštis, vis besibel-džiantis į klibantį stiklą. Lyg artėjantis laikas. Girdėjai, kaip vėjas nešioja po gatvę šiukšles: buteliai trunkėsi į šaligatvio asmenis, skardinės riedėjo pakalnėn į plačiausią prospektą. Rytą atsikėlęs pažvelgei pro langą - laikraščiai plasnojo prie palangių lyg balti balandžiai; vėjo sūkuriai mėtė į visas šalis popierių gniūžtes, celofaninius maišus, maisto atliekas. Šaltis veržėsi pro langą. Rodėsi lyg žiema. Lyg niekad nesibaigiantis žaidimas. Pasitvirtino ta pati tiesa: lyg pro šalį tekantis laikas, kai nėra laiko. *Have time to kill?* Tikriausiai. Rašydamas dienoraščius, apdainuoji prarastą laiką: nejaukiai, netvariai, ne literatūriškai. Vidutiniškai? Vidutiniško greičio sakiniiais, netvarkingais kableliais ir taškais. *Have time to kill?*

Ar jis gali būti geras pilietis? Ar gali būti geras pilietis, jei tavo akyse praėjusių naktų nuotrupos? jei tavo žodžiuose neišsipildžiusių geidulių trupiniai? jei tavo įtemptose kojose tik pasipriešinimo normalybei žaismas? Jei jo akių lėliukės susitraukia, staigiai atsimerkiant?

Ar jis gali būti geras pilietis? Ar gali būti geras pilietis, jei kandžiodamas nepažįstamų asmenų lūpas, mėgini apsimesti, kad tau negera? jei atsigulęs ant pilvo, lauki palaimingo smūgio į sėdmenis? jei netiki skaisčios ateities galimybe? Ar jis gali būti geras pilietis?

Parašyk apie savo nusivylimus, apie neklausančias rankas, apie praeinančius, apie nepažįstamas rankas, apie save. Parašyk neniekindamas savo prisiminimų. Kas brangiausia, praeina. Kas nebrangu, nenyksta. Kas tikra, nesugražinama. Kas netikra, sugrįžta. Gali būti atvirkščiai. Gali būti kitaip. Gali būti niekaip. Vienatinis vardas: niekaip. Diena, pilna nusivylimų. Naktis, pilna negrįžtančių sapnų. Niekam nereikia. Nereikalingas atsargumas: žvilgsnis į kažkieno rankas; atsigręži. Varpai neskambins. Negirdėsi medžių šlamesio. Lapai ilgai siūbuos ore. Užmiršiu visus. Mokysiuos naujų žodžių: pavargęs, niekas, kodėl. Naujas žodynas, pilnas neištariamų dvigarsių.

Jau savaitė, kaip skauda gerklę. Savaitė, neprisimeganti manęs. Prabėgo. Neparąšiau laiškų. Chaosas. Turėčiau parašyti. Paskui vėl. Paskui vėl: sakau, turėčiau parašyti. Kosėju; kažkas kirbina mano gerklę. Vėl sunkus nesibaigiantis kosulys. Vienaip ar antraip, pasirinkimų ne tiek daug. Ne tiek daug naktų, kai gali užmigti. Kai nenubundi paryčiais nuo košmariško sapno. Ne tiek daug.

Tuščias šaldytuvas: supuvusios morkos, grietinės puodelis, priteršta lėkštė. Cigarečių dūmai. Šaltis, dvo- kiantis cigaretėmis. Nėra kas valgyti. Nėra nieko. Pieno

belikę tik ant butelio dugno. Įsisenėjusi nuoskauda lyg pasenęs sūris. Nenoriu gabalo dešros, besiridinėjančios kažkur kamputyje. Nenoriu. Vienam tik tiek belikę. Nedaug. Netikras maistas - gendantis šaldytuvas. Laukiu, kol sugrįš manęs nelaukę. Pavargau. Pavargau. Atsilikau. Pavargęs atsilikau. Atsilikdamas pavargau. Taip. Taip. Taip.

Ausinės. Klausaisi kvailos dainos, spaudydamas klavišus. Lauki ketvirtadienio: nelauki. Planų nesipildymas. Neišpildyti planai, neišrašytos skolos, neprirašyti sąsiuviniai. Šiandien parvirtai vonioje, tik užuolaidos tave išgelbėjo. Įsikabinai į jas savo išlavintais pirštais, nučiuožei jomis lyg nuo kokios pakalnės. Gyvas. Sveikas. *Show me your color of love*. Ne, nerodysiu. Negausi mano spalvų. Mėlyna? Raudona su geltonais pakraščiuokais?

Išlipus iš traukinio, einant gatve, tavo pečius pažymi paukščio išmata. Kaip gražu, kad nepažįstamas gyvis pasirinko tave: pasveikino savo šilta išskyra. Balandis? Prisimeni, kad prieš lipdamas į traukinį, ilgai žiūrėjai į aplink besisukančius balandžius. Atrodė, kad jie tuoj pat bus sutraiškinti traukinio. Suspėjo nuplasnoti į šalį. Dingo, išnyko, dingo.

Ketvirtadienis: kiek dienų liko gyventi? Kiek metų? Niekas nežino. Reikia būti, kol galima. Kol įmanoma. Kol nereikia keliauti. Gydytojas leidžia vaistus į veną, kiša aparatą į užpakalį. Stipri akinanti šviesa: aš, Charles Nežinomasis, sukuosi aitrrios šviesos sūkuriuose. Akyse mirguliuoja ateities vaizdai, keistai panašūs į tuos, kuriuos patyrei vaikystėje. Šilta. Gera. Saugu. Kažkur toli girdi lyjant. Kiek kainavo tavo gyvybė? Kiek kainuoja tavo gyvenimas?

Tikriausiai nedaug kainuoja. Nedaug tavo balsas. Nedaug pasiūšusių žmonių veidai. Pavargusios akys. Nedaug. Tiek nedaug. Nepastebintys judesiai. Kažkur toli girdi greitkelio skubančias mašinas. Kažkur toli nebėra tavęs. Tik tavęs. Kažkur toli tuoj pradės snigti.

Nedaug tekainuoja tavo vargas. Nedaug varpai, skambinantys mirštančiam. Nedaug. Kažkas užtrenkia mašinos duris. Atsidaro vienišos žmogystos langas: melsva šviesa, subadytos venos, išbalęs veidas. Šiandakt nėra mėnulio. Apsiniaukę. Nėra žvaigždžių. Nėra tavęs. Vėl ir vėl tas pats apsilankymo šaltis. Vėl ta pati suartėjimo bedugnė. Kažkur toli kažkas nutaria nebegyventi. Kažkur toli.

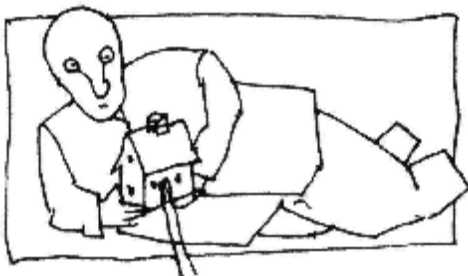
Kur dora? Kišenėje, sako man garbinga literatūros profesorė, mokiusi mane komunistinio elgesio taisyklių. Prisimenu, ką man reikia prisiminti: koks garsus tas rašytojas! Kokia garsi jo pavardė! Garbingas žilas plaukas. Jis žino, kas galima, o kas ne. Literatūros profesorė dar geriau nusimano apie tai, kas yra įmanoma ir kas ne. Įmanoma tik transcendencija, neįmanomas kūnas. Įmanoma dvasia, tačiau neįmanomi jos įkūnijimai ar persikūnijimai? Dvasia, transcendentuojanti kūną, išsiskverbia į profesorės burną. Ji linguoja galvą ir kažką neaiškiai vapalioja: trans.....credo.....kondicija...transcendencija.... Kur dingo gaiži sugižusi autoritarinių draudimų garbė?

Abejonės. Žmonės džiaugiasi tavo abejonėmis. Nesugebėjimais. Džiaugiasi, kai tau bloga. Nes nuo to jiems geriau. Džiaugiasi tavo pargriuvimais. Džiaugiasi tavo nuosprendžiais ir neapsisprendimais. Džiaugsmas, kurio negali pakartoti.

Riba: kas galima ir negalima. Taisyklių rinkinys. Žiūrovai, plaukiantys pro šalį. Užsirašyk sakinį, kurį jau

užmiršai. Užmiršai, ko nespėjai pasižymėti. Pakartok neištariamą garsą. Pažįstamo veido atšvaitas skubant gatve. Nepažįstamos šypsenos apgaulė. Apdujęs vaikas, klūpantis ant šaligatvio. Ištiesta ranka, krintantis centas. Nė žodžio, tik miglotos akys, tik nuovargis. Tolyn.

Senos pridulkėjusios knygos nuslopina bet kokį vaizdinį: raidės, raidės, raidės. Kažin kurio amžiaus juokdarys ar pokštininkas didingo šeimos herbo viduryje išpiešęs besišypsantį veidą. Dailiai, rudu rašalu. Pamokslai, pamokslai. Gotiškas šriftas. Kiekvienas nori pateisinti save. Noriu pasiteisinti: diena, kuri nesibaigs. Neviltis, kuri tęsiasi. Padėsiu tašką šiam vakarui. Padėsiu tašką. Padėsiu.

I LOVE FOUCAULT, ARBA MANO VADINAMASIS AMERIKIETIŠKAS GYVENIMAS: II

Memuarų fragmentai

ARTŪRAS TEREŠKINAS

AŠ (1996/97)

Pavargęs žmogus lėtai rengiasi. Rūbai krinta į kambario kertę. Ar aš ne tavo Mergaitė? - skamba jo ausyse. Ar aš...? Vėl ir vėl. Lyg sapnas, nepakartojamai slogus. Gulasi lovon: *Am I not your girl?* Taip, aš esu savo paties mergaitė. Vienis ir vienuma, nuovargis ir naktis. Pasikartojimas ir žaidimas. Pavargau, kad nepatikėčiau. Žmogaus sąmonėje kažkas suvirpa. Laikraščių antraštės, reklamų aidai. Užmerkia akis. Dogmatiškos antraštės. Atsimerkia. Už lango dar šviesu. Dar šviesa į mūsų akis. Žvelgia į savo išpuoselėtus pirštus. Blizgantys nagai. Kaip liūdna, galvoja žmogus. Kodėl taip liūdna? Liūdesys toks saldus, toks saldus. Reikia parašyti laišką, reikia. Rytoj rytą, prižada sau žmogus. Ar turiu ką pasakyti? Neverk manęs, Argentina. Neverk savęs, žmogau, šeštadienio

vakarą. Neverk. Neverkiu, garsiai ištaria žmogus. Neverksiu.

Žali salotų lapai virpa ant mano lūpų. Skanu. Mano lūpos atrodo žalios žalios. Mano lūpos primena pavasariškas kiaulpienes. Žinai, kai kurie mano vaikystės kaimynai jas valgydavo su riebia grietine. Prisiskindavo ir imdavo valgyti. Prisiskabydavo ir valgė. Skanu: kartus lapų skonis ilgai neišsivadėdavo iš gomurio. Atrodė, kad su-kramtei sugedusį riešuto branduolį. Mano kaimynai sakydavo, kad kiaulpienes sveika valgyti. Netikėjau. Nepatikėsiu. Užtat valgau salotas. Mano lūpos kaip ilgi žalių salotų lapai. Man patinka žalios lūpos. Aš žinau, kad žalia tau primena vasarą. Mano pilkos akys atsispindi žaliose salotose. Skaičiuoju sekundes. Paskutinis salotos stiebas dingsta tarp mano dantų. Aitrus salotos skonis dar tebetvyro ant mano gomurio. Lyg tas laiškas iš nepažįstamo asmens. Lyg ta arbata nuo pilvo skausmų. Lyg susitikimas, kurio prašiau tik dėl akių. Reikia. Tik viena naktis, tik viena diena. Tik viena naktis, tik viena diena. Nereikšmingos frazės kažin kodėl lendančios į galvą. Lik sveika, mano salota, lik sveika, mano mieloji. Lik sveika.

Klausas? Klausas? Apie tave slankioja nuogas Klausas. Kaip gražu, koks grožis, nuogas užpakalis, nuogos genitalijos. Klausas nesigėdija, jis nemoka gėdytis. Visa puiku ir gera. Gražu ir tikra. Persirengimo kambaryje net keletas, kurie praktikuoja nudizmą. Klausas pasikloja rankšluostį, atsigula ant nugaros ir pradeda kilnoti savo nuogas kojas. Mankšta. Abejingai atstatytas užpakalis, nu-

dribęs kapšelis. Atsiveriu visa grožybe Dievui. Atsiveriu visa grožybe tau, praeivi. Atsiveriu.

Šukuojuosi plaukus. Klausas vis tebesportuoja, vis tebežaidžia tuos pačius žaidimus. Pro šalį einantys smalsiai žvelgia į begėdiškai išstatytą reginį. Elgesys, kuriame yra dalis tiesos. Elgesys, išbraižytas senstančio kūno raukšlėse. Baltas iššokęs pilvas, plaukuotas užpakalis, plonos gyslotos kojos. Viens du trys, viens du trys, neužmiršk uždaryti duris. Viens du trys, viens du trys. Man pradeda niežėti nosį.

Klauso diena. Nėra laiškų (ta pati rytinė frazė). Nėra pažįstamų. Nėra daug ko. Bet tai nėra taip svarbu. Kai nėra ko nors, atsiranda kas kita. Arba ne. Vis vien, kaip pasakė lietuvių išminčius, pasaulis nemėgsta tuštumos; tuštuma visą laiką kuo nors užpildoma, kuo nors išgrindžiama, kuo nors užmirštama arba primirštama. Neleisk tuštumai tavęs nugalėti, girdėjau kalbant egzistencialistiškai nusiteikusių profesorę. Aš šnibždu sau, ne ne. Aš kalbu su savimi, kodėl ne. Ne ne. Tuštumai nėra vietos. Nėra. Paprasčiausiai nėra. Vienądien tuštumos persipildo ir sprogsta. Ne ne, kartoju, to negali būti, nors būna. Ne ne, viskas tavo valiai...

Ką gi, besiritinėjančio ant žemės Klauso diena. Klauso daina. Kūno daina. Kasdienė diena. Pasikartojanti daina. Va, taip.

Stovint tualete į galvą netikėtai šovė mintis apie visa ką apimančius naratyvus. Naratyvas, įrėminąs tavo gyvenimą. Naratyvas, kuriame išpasakota tautos istorija. Naratyvas, apimantis pasaulio pradžią ir pabaigą. Prisiiminiau šituos memuarus. Juos jau kokį porą metų

rašinėju. Po keletą žodžių, po sakinių, netvarkingai, netobulai. Tikriausiai net nesu perskaitęs jų visų ištisai. Kažin ar rasi vieną, visa persmelkiančią tiesą? Ne ir ne. Kūnas? Klišės. Siela? Klišės. Išklišę sakiniai. Sakinių santraukos. Ar man kas nors skambino? Ar yra čia kas nors? Moteris trumpu sijonuku. Viską persmelkęs naratyvas. Visa iškalbąs judėjimas pirmyn. Progresija, susiglamžę marškiniai, spuoguotas veidas. Vakarėja vėjas. Dviratis, įkabintas į medį. Gyvenimo naratyvacija. Inovacija? Aidas: poetiškai nusikalbėti galima, kai nereikia. Naratyvumo teorija suteiks mano gyvenimui vertės. Atsivertęs knyga, įrašysiu: mano gyvenimo naratyvų yra daug; jie juda keistai, dažniausiai ratais lyg pasigėrę šunys: kartais jie susilieja vieni su kitais, kartais vėl išsiskiria; mano gyvenimo naratyvai žaidžia savivokos žaidimus; jie žino, kad jie - tik naratyvai.

O ką žinai tu? Skausmą dantisto kabinete? Išsipūtusius vidurius? Atemptas kelnes? Ateinančius ir nueinančius metus? Ką tu žinai? Ilgesingu žvilgsniu į tave žvelgiantį vaikiną? Kompjuterio ekraną, sustingstanti nuo per didelės apkrovos. Išsiklaipusių knygų lentynas. Memuarų eilutes. Barankų kąšnius, užlietus tamsiai rudos kavos (ar būna kitokios spalvos?). Praeivių batų kaukšėjimą į akmenines grindis. Raudonai išmargintus moters plaukus, plėvesuojančius kovo vėjuje. Nuvargusį veidą su paakių maišeliais. Nuskirdusias rankas. Chaosą. Pirštą, įnirtingai krapštantį nosį. Nepasotintą prisilietimų kūną. Artėjantį pavasarį. Kuprinę, spaudžiančią pečius. Gyvatės išnarą. Daug daug ką. Daug daug ką. Daug daug ką.

Šiandien batai spaudžia kojas. Sunku kilnoti kais-
tančias pėdas. Pasakyk, keleivi, kur tu taip skubi? Pametu
batus po rašomu stalu. Atsikvepiu. Lengviau kvėpuoti.
Nieko nevyksta. Vėl vos judinu pirštus, raidės išslysta iš po
mano apsunkusių rankų. Šokolado trupiniai, įstrigę mano
barzdoje, gardžiai kvepia. Apsilaižau. Skanu. Ką tik
valgiau arabišką patiekalą. Jaučiu, kaip išsipūtė mano
viduriai, kaip persipildė gyslos. Štai jau ir popietė. Po geros
poros valandų vėl reikės autis batus: keliauti. Vėl namo. Ar
tau niekas neskambino? Po vakarykščio lietaus alyvų šakos
nusvirę žemyn. Tarsi kokio sunkulio prislėgtos. Dideli
violetiniai žiedai pilni vandens. Eidamas alsavau žiedų
drėgme. Mačiau, kaip vis labiau kaista dangus.
Nusigiedrijo. Apverstų valandų retorika. Tik tiek beliko:
išsipūsti, užpūsti, pustyti. Vienodu ritmu pirmyn.
Švepluojant, švilpaujant, švenčiant. Tarytum užsimiršus.
Tada vėl.

Jis nešvarus. Nešvarus laukia autobuso. Atsiremia į
metalinę tvorą. Pro šalį plaukia mašinų srautas. Ryškiai
išsidažiusi moteris atidaro mašinos langą ir sušunka: *Where
is Sheridan? My Sheridan?* Jis neatsako. Nešvarus.
Autobuso tenka laukti ilgai. Išsitraukęs knygą, mėgina
skaityti. Nešvarus protas. Negali. Išsitraukia paveikslukų
prikimštą žurnalą. Spalvos. Nešvarios spalvos. *Unclean.
Your're unclean.* Jis nešvarus. Autobuse trenkia šlapimu ir
virškinamu alumi. Iš kažkieno burnos veržiasi alkoholio
garai. Jis nešvarus, bet svetimas. Juodaodė vairuotoja rit-
mingai linguoja galvą į tik jai vienai girdimą ritmą. *You're
unclean.* Tu esi juodas. Ne, jis yra nešvarus. Nėščia moteris

susideda rankas ant išsipūtusio pilvo. Niekada. Niekada.
Leisk mums gyventi.

Praeitą naktį pabudau išpiltas prakaito. Sapnavau, kad didžiulė kirmėlė blaškosi stikliniame inde (o gal mano viduriuose?). Ilgai negalėjau užmigti. Rodės, kad mano kūnu ropoja visokios kirmėlės. Bijojau, kad tik man užsnūdus, kirmėlės ir visokie vabalai vėl pradės mane pulti. Pagaliau užmigau. Tamsu ir juoda. Ryte nesinorėjo keltis. Kai suskambo laikrodis, nuspaudžiau mygtuką ir stengiausi toliau miegoti. Nesėkmingai. Nesėkmės - šio pavasario laimė. Kaire akimi matau lyg per miglą. Nesėkmė viena nevaikšto. Jų tiek daug. Jų pilna. Jų pilna. Silpnam žmogui, tokiam, kaip tau, jų per daug. Tu toks vienišas, kad galėtum verkti. Verki.

Kai išsiverki, pasidaro šiek tiek lengviau. Sakai, lengviau, žmogeli, šiek tiek, tik šiek tiek. Kaip ir kiekvienam žmogui. Neviltis - durnių tėvas, o gal motina. Susipainioję motyvai, geismai ir normos. Neišpainiojamos dramos, dilgėlių raštai, rytai, vakarai. Blogi ženklai primena praeitį. Geri nieko neprimena. Ką reiškia, kai skauda kairę akį? Tikriausiai tai, kad seniai nerašei atsiminimų. Kad seniai nesakei sau „tu“, kad nestebėjai ašarų, riedančių tavo veidu. Tu, tu, tu. Tiktai tu. Pasiklydę pasivaikščiojimai, klaidžiojančios dvasios, jei dar jomis tiki. Vargas pailsinti plaukus. Nesąmoningas sakiny. Valdyti nori ugnis. Dar viena nesąmonė. Žydėti pavasariais būtina. Pilnos ašarų akys - lyg violetinės alyvos, kurias praėjai šįryt. Vakar, šįryt, rytoj. Jautrumas. Įžeidinėjimai. Apsisuk, susirask savo vardą, susitik savo

nos ašarų, mano pečius skauda, rankos pavargusios, kojose - neaiškus virpulis. Ar įrodžiau, ar patvirtinau?

Atrodo. Atrodo, kad visos kalbos slysta kalbos paviršiumi. Nesvarbu, kokia kalba rašyčiau, vis tas pats: pavieniai žodžiai, pasvirusios balsės, užkimę priebalsiai, paprastutės struktūros. Kalbos užmarštis: lyg tai būtų paskutinis rytojus. Mano eilėraščių nebespausdina, mano balsą užtrenkia pravažiuojantys traukiniai, mano namuose - vienintelis augalas: kas naktį vienas jo lapas pasidaro rusvas, džiūva ir skeldėja. Tik vienišieji išgyvena triukšmą. Tik mano augalas prisimena rytojų. Laistydamas jį popieriaus skiaute šluostydamas jo lapus, žvelgiu pro langą: tarp išsirikiavusių mašinų, irstančios voverės lavonas. Tai buvo mažą pilką voveraitę. Sakyčiau biliūniška voveraitė. Ji sutikdavo mane vakarais prie namo vartų. Ištiesdavo į priekį savo letenėles tarsi mojuodama man. Tai buvo mažą pilką voveraitę. Kur ji dabar?

Vienai voveraitei negera gyventi. Depresija. Liūdesys. Melancholija. Ji norėtų pasiaiškinti savo nelaimės priežastis. Prisiminti praeitį. Gal joje surastų savo melancholijos pradžią. Gal nelaimingoje vaikystėje tarp ketveto seserų ir brolių išvelgtų savo skausmą. Ne. Negali prisiminti skausmingų įvykių: gal tik tai, kad jos motina buvo sutraiškita margaspalvio autobuso. Voveraitė aiškiai prisimena autobuso numerį: 86. Taip, tas autobusas važiuodavo į kažin kokį priemiestį. Vienądien užsikaba-rojusi ant jo stogo, voveraitė mėgino ten nukakti. Po to vos galėjo surasti kelią namo.

Po tiekos metų jai vis negera ir negera. Kartais voveraitė norėtų nusižudyti. Kartais norėtų išvažiuoti į tuos kraštus, kur visad šilta ir šviečia saulė. Kartais norėtų miegoti visą žiemą, tik jos bendras jai neleidžia. Sako, netinginiauk, žinai, kad reikia sukstis ir judėti. Voverės - ne meškos; mes nemiegame žiemą. Kartais voveraitė pakyla nuotaika; tada ji nori šokinėti po visą savo pasaulį, nori dainuoti, kabarotis ant žmonių pečių ir galvų. Tačiau ji žino: žmonės to nesuprastų. Savo pakilimo valandas ji praleidžia žiūrėdama į rūsčius žiemos debesis. Paskui vėl liūdna.

Pažįstami traukiasi nuo manęs. Manydami, kad aš darau si išprotėjęs, nebesukalbamas. Mano akys juos baugina. Akys, atspindinčios apdulkėjusiame veidrodyje, iš tikro nesutaikomos su kasdieniais pokalbiais ir judesiais: kažin koks šaltis, kažin koks atstumas, kažin koks tamsus debesis jose. Akys, žiūrinčios į šalį. Nematančios kito žmogaus akių. Mano vyzdžiai išsiplėtę, išskydę. Rodosi, kad vartočiau narkotikus. Ne, jokių narkotikų nevarčiau. Diena po dienos - tik tas pats ritualas: veidrodis, akys, vanduo, veidrodis, nežinomybė. Nenoriu matyti savo akių. Nuisisuku nuo veidrodžio nei nuo kokios akis žlibinančios šviesos. Taip ir mano pažįstami: mano žodžiai ir mano akys juos žlibina. Prarandu paskutinius sąryšius, paskutinius pasimatymus. Atstumai išskiria. Vis daugiau išsiskyrimų.

Vienadienė saldžiai karti nuotaika: atsikėlęs automatiškai verdi kavą, užkaiči vandenį košei. Maišai pienu. Įsidedi uogienės. Biskviti priė kavos. Tie patys kasdien. Europietiški biskviti. Panašūs į Prousto *madelaines*. Šiek

ties. Tuo, kad jiems tirpstant burnoje prisimenu vaikystės akimirką: lyja; aš sėdžiu po varvančio stogo atbraila; mano akys įbestos į krintančius lašus. Seku, kaip jie krinta. Be galo, be krašto. Regiu kaip lašai dūžta tarsi stikliniai karoliukai nuo mamos šviestuvo valgomajame. Vienas po kito; pradėdau verkti: gaila šviestuvo karoliukų. Literatūriniai *madelaines*. Nežinau, ar šį žodį teisingai rašau.

Man pradeda sukti pilvą: gal nuo kavos, gal nuo prisiminimų. Dūžtantys lašai. Penkiamečio žvilgsnis: rodos, kad mano kūnas dūžta drauge su tais lašais. Poetiškai nusiteikęs keiksmazodis: užteks... (su daugtaškiu).

Užmiršau savo gimtadienį: nustebeęs gydytojas net atsilošia: savo gimtadienį? Užmiršti savo gimtadienį. Tualetas laukia nesulaukia manęs. Mano vardas toks ilgas ir neištariamas. Šviežiai užmirštas rytas: nėra laiškų, suka pilvą, vasara. Niekas negalėtų atspėti, kokių laiku ir kokiam laikui gyvenu, kokiais metais rašau šias eilutes. Visa - tik vidinis laikas, anot Prousto kritikų. Tik vidinis prarandamas laikas, laiko karoliai, įaugę į mano kaklo raumenis; laiko randai, kurių vis daugiau ir daugiau.

Kai užmiegu, sapnuoju save verkiantį. Girdžiu, kaip prižadinta mano ašarų kaimynė eina rūkyti į virtuvę. Vėl kažkas gatvėje sudaužo butelį. Į šonus skambančios šukės. Paskum idiomatiška tylą. Trumpa tylą. Sapne mane kaimynė aptukusiu veidu rūko dvokiančias cigaretes. Ji turi tris kates, kurios nuolat glaudosi prie jos kojų. Kaimynė sunkiai alsuoja. Po ciagarečių užsinori valgyti.

Sapnuoju, kad tebeverkiu, kad mano ašaros jau užtvindė mano kaimynės baltai išdažytas lubas. Telefono

skambutis: kas yra? - klausia ji. Vanduo jau paliko didžiules dėmes mano lubose. Ar negalėtum elgtis šiek tiek tyliau? Ar negalėtum šiek tiek tyliau dejuoti? Ar negalėtum viską daryti šiek tiek tyliau? Ar negali sustabdyti vandens? Ar negali sustabdyti savęs? Ne, negaliu, sakau. Ne, negaliu. Mano ašaros - tokios sunkios. Mano ašarose - tiek daug nevilties, sakau. Ar tavo lubos tokios svarbios? Ar tu žinai, kad dėmės lubose - iš mano nevilties, jos - mano nevilties dėmės. Kaimynė numeta ragelį. Aš sapnuoju toliau.

Toks sapnas: sapno genealogija šiek tiek sudėtingesnė. Šiek tiek daugiau jame neaiškumų. Kodėl skambina kaimynė, kuri manęs nepažįsta ir neturi mano telefono numerio? Kodėl ašaros, besiveržiančios pro lubas, kodėl toks nemandagus kaimynei? Ieškočiau paaiškinimų, bet sunku suvokti, kodėl jų negaliu surasti, kodėl man skambina varpai, kodėl žodžiai - lyg blunkantys nuo saulės plaukai. Kodėl saldžiai saldžiai skambina varpai? Kodėl tiek daug neaiškių ženklų šiandien? Laikas atsibusti. Viskas, sakau, ir užskleidžiu krauju nutaškytą knygos puslapį. Kraujas toks beviltiškai rudas.

Balti marškiniai, rudos akys. Eilutės, besitęsiančios tolyn: einame susigrūdę vienas po kito, apibrėžti visokiausių normų, varžtaraščių, apsisukimų. Anatomijos pamoka - prisimenu, kodėl nenorėjau tikėti - prisimenu, kad patikėjęs išėjau į tolių tolius. Mano nosis paraudo: spuogas. Išsprogusios akys. Jaunuolio balti marškiniai. Norėčiau prikelti save. Norėčiau prisikelti. Varganas niekis: teisybė yra daugiau už pasiteisinimą. Ar ne? Tikriausiai. Kas gali žinoti: senstantis jaunuolis nelabai žino,

ką turėtų toliau daryti. Bijo prisiliesti prie spuoguotos kaktos. Prisiliesti prie prarastų eilučių: išvardink savo sapnus. Neprisimenu. Seniai neprisimenu. Juntu, kaip mano dantys dyla, nes naktimis griežiu jais. Panašiai, kaip šiomis eilutėmis. Turėčiau užrašyti tas pačias eilutes. Turėčiau, kad jos negriežtų dantimis?

Autobuso smarvė. Keli nuleipę keleiviai. Mums nepakeliui, bet vis tiek važiuojame tuo pačiu autobusu. Kirų nėra. Kitų nėra. Žiūriu pro langą. Tos pačios iškabos: gerk pieną. Kalbėk poterius. Neužmiršk, kad esi toks pasimetęs. Meditacija, susikaupimas, apsirikimas. Liepa, liepoja, lieptas. Vidutinis, vidutiniškas, vientisas, valgykla. Žiūrėk, kur nuėjai. Maistas. Kelio savo rankas į aukštį, nerimuodamas sakau, visai visai arti prie to, kas lieka nuo kitų. Autobusas stabčioja prie kiekvienos stotelės. Vis daugiau keleivių. Įvairiaodžiai, margaspalviai, įraudę ir pikti. Kelias. Toks kelias.

Tiktai keletas žodžių - keliolika priešodžių. Liepoms žydint, žydi mano šakos. Liepoms raudant, rauda mano akys. Bet liepos dar nežydi, mano kalba tirpsta, žinau žinau, neverta verkti. Žinau žinau, neverta liūdėti. Mano sieloj šiandien šventė. Ir ne tik mano. Arba ne mano. Tų, kurie vaikšto aplinkui, toguoti, uniformuoti, įforminti. Kostiumai ir kaklaraiščiai. Veidrodžiai ir mano drebančios rankos. Mano troškimų objektas. Nenori jo. Nenoriu to troškimų objekto. Objektyviai kalbant. Subjektyvumas - mano galvojimo negalia. Žinau žinau. Gali man neprikaišioti. Subjektyvumo negalia. Apsirikau, kai nutariau būti tuo, kuo stengiuosi būti. Žinau, žinau. Šitai GERIAU

nei visai nebūti, ar ne? Geriau nei daužyti pirštais išklibusius klavišus. Geriau nei čiaudėti kas minutę. Geriau nei užtinusiomis akimis matyti miglotas tolas: toli toli ežerėlis, kur nuskendo mano meilė, toli toli ežerėlis, kur nuskendo mano viltys, toli toli ežerėlis, kur nuskendo mano lėlės, toli toli ežerėlis.

Išpilu kavą į kriauklę, kurioje pilna nešvarių indų. Neplovčiau jų jau visą savaitę. Po mano virtuvę laksto didžiulės juodos skruzdėlės. Mušu jas šiaudine šluota, matau, kaip praradusios orientaciją, jos sukiojasi ant rusvų virtuvės grindų. Daužau grindis visa jėga, lyg norėčiau pramušti rudą vasario ledą. Kol kas visos skruzdėlės - užmuštos. Žinau, tik trumpam. Tik minutei. Štai pasirodo nauja skruzdė. Dar vienas smūgis šluota. Dar vienas ir dar. Išnešu šiukšles, gal dabar skruzdės mažiau kėsinsis į mano virtuvę. Javainių lėkštutė dar neišvalgyta. Srebdamas skaitau laikraštį. Neįdomu. Niežti blauzdas. Nuo žemuoginio muilo? Nuo neskaltos patalynės? Nuo nešvarių rūbų, kuriuos štai nešioju jau keletą dienų. Kasausi. Nuo to paties žodžio: gyvenimas. Nuo gyvenimo. Nuo pasikartojančios nevilties. Nusijuokiu, prisiminęs, kad ką tik draudžiau sau vartoti aukštus žodžius. Matai, drauguži, negaliu be jų, negaliu be tavęs, be tokio žodžio, kuris nieko nebereiškia. Virtuvės kvapas ir skruzdės man daugiau reiškia negu prakilnūs žodžiai. Išpūtę krūtines, mes stosime į mūšį: už nevilį, už egzistenciją, už šviežio oro gūšį. Ar ne?

(Po keletos dienų - diena vis ta pati. Tik vasara jau čia, tik vasara arti. Tik karštis, alsuma, tik vienas, vie-

numa. Tik vandens žaizda, tik lieka, ko nėra. Jau vasara arti, ir vakaras arti, tačiau neklausiu aš, kodėl tokia sparti, tokia sparti diena, neklausiu, nes žinau, kodėl nebus vilties, nei ledo, nei odos, nei vardo pabaigos, nei to, kuris giedos. Nebus, nes jau nėra, nebuvo, nes žinai, kad slenka laikas taip, kaip slenka tau plaukai.

Nebus nebus nebus, tiek žodžių negana, išbūk išlauk vargus, nors ir žinai, nebus, geriau jau nebebus, tik deginąs dangus, tik vakaro dangus, tik vandens žaizda, tik karštis, tik viena, viena dar liks diena, vis ta pati viena, vis ta pati diena.)

Vakar jaučiausi pakylėtas. Užtraukiau užuolaidas prie savo suolo. Biblioteka: tvarkingai surykiuotos teismų įrašų knygos. Gal joje rasiu ir savo genealogiją. Pakylėtai nusilenkiu vakardienai: vienoje iš knygų įbrėžta ir mano pavardė. Mano paties ranka, gal prieš dešimt, o gal ir prieš šimtą metų. Nepamenu, kada gyvenau. Ar iš viso esu gyvenęs. Nepamenu, ar varčiau šitas teismų knygas ar tik jas sapnavau? Ar jas įsivaizduodamas kūriau savo praeitį ar jos mane pavadino: vardas teismo knygoje - lyg nuosprendis. Buvau, kad būčiau nuteistas. Kafka apsimeta nebyliu. Aš vis žiūriu į tą prakeiktą knygą, kol mano pavardė po truputį dyla. Pagaliau išnyko. Praradau praeitį. Juokingai pakilu. Pakylėtos vakardienos noras: įsirašyti, užsirašyti, išeiti, užėiti, žibėti, žiesti, žaisti. Ir sykiu bijoti. Bijoti atsiversti knygą, įsijungti kompiuterį, bijoti neapsirikti, bijoti. Kaip lengva kalbėti nežinomomis kalbomis. Apsirikus atleidžiama, užsikirtus šypsomasi. Pakylėtai šviesu širdyje. Ne, čia tik mano jutimų parodija. Pakylėta parodija, pastatyta ant dejonų pakylos. Abstrak-

cijų ūkas, klasinė kova, cirkuliuojančios reikšmės. Riksmas, reikšmingas tik tiek, kiek jo nesugebi išgirsti. Išnaudojama darbo jėga užmiršta rėkti, nes užkimšta burna prašosi ugnies. Reklamose matau savo išpuoselėtus nagus. Mano plaukai kvepia reklamų šampūnu. Mano išėjimų į gyvenimą gatvė pilna smauglių. Sapnuose jie tik drovūs gyviai. Tačiau reklamose jie virsta seksualinių pagundų objektais. Nuogas kūnas, smauglys, šypsena, balti dantys ir smauglio liežuvis. Ievos istorija: smauglys, gundymai, troškulys, aistra ir kvepiančiu aliejumi blizgęs kūnas. Reklamuojanti kraujo apykaita: nuo šalto prie šilto, nuo gundymo prie aistros, nuo apsikabinimo iki visiško sąlyčio. Rodos, pasiklydau.

Prakaituojančiu veidu braidžioja apsnūdusi musė. Miegūstas vidudienis, berenkant kalbos šukes. Pakėlus koja ant stalo, matosi baltos apatinės kelnaitės. Pasikasau plaukuotą krūtinę. Riedantys prakaito lašai kutena. Bibliotekos prieblanda; apytamsiuose koridoriuose grabalioji šviesos mygtuko. Nušvintanti lempa. Mano žingsniai aidi tuščiose tarplentynėse.

Lentyna apkritusi stambiomis dulkėmis. Lyg snaižės. Seniai tokių nemačiau: kai perbrauki pirštu, minkšta lyg braukiant per katės kailį. Niekas šitų knygų neskaito. Lietuviškas skyrius. Niekas jų net nepakiloja, neapžiūri. Pelyjančių puslapių kvapas. Didysis lietuvių kalbos žodynas atrodo beviltiškai sumažėjęs, susitraukęs, vienišas. Trūksta daugybės tomų. Kalba tik žodyne. Žodynas dulkėse. Dulkės kalboje. Apdulkanti kalba. Svaigsta galvą. Nuo žodžių.

Į mano akis lenda dulkės. Mano marškiniai suprakaitavo. Žvaigždės ant kaktos. Mano planai dažnai griūva: šiandien esu neišmiegojęs, tikriausiai dėl to, kad per daug išgėriau vyno. Buvo bloga, vyną gėriau lyg šiltą drumzliną vandenį. Apsilaisčiau savo krauju. Ilgai žiūrėjau į tekantį raudonumą. Nebebuvo klaustukų. Neklausiau, kas suklastojo mano gimimą, kodėl turiu kankintis, kodėl. Raudonumas įrodė man, kad verta būti. Patinka kraujas. Mėgstu vyną, bet ne tvankiais vasaros vakarais. Kraujas sustoja. Pagalvoju, kad ką tik gimęs kūdikis yra šviežaus ir švelnaus kraujo mišinys. Kupinas grožio. Šilto naujo netikėto kraujo. Gera įsivaizduoti ką tik gimusį kraują.

Prisimenu, kad mano kūnas buvo keletą kartų pjaus-tomas ir siuvinėjamas. Prisimenu apsvaigimą po operacijų, nepakeliamą skausmą. Vėl nuskausminantys vaistai, vėl nugrimzdimas į bedugnį miegą, vėl skausmas. Šitai kartodavosi keletą dienų. Skausmas atlėgdavo. Nebereikėjo vaistų. Ant mano pilvo styro kraujuoti tvarsčiai.

Dažnai vaikštau į tualetą šlapintis. Geriu daug vandens. Labai prakaituoju. Nusišlapinu. Nusimazgoju rankas. Pakišu po džiovikliu. Šiltas vėjelis. Bedžiovindamas rankas, žiūriu į šalia stovinčią šiukšlių dėžę. Prikraujuotas baltas tualetinis popierius. Kažkam tikriausiai bėgo kraujas iš nosies. Kažkam tikriausiai nepasisėkė. Kitems kraujas bėga iš užpakalio. Tada dar blogiau. Kraujo įvaizdis: šiltas, tamsiai raudonas kraujas. Malonu jį matyti ant išlavinto, gražiai įdegusio kūno. Nuogu kūnu srūvantis kraujas. Kaip liūtis. Kraujas nepriklauso tam nuogam kūnui, jis tik iš kažin kur atnešta dekoracija. Du

dekoratoriai pila kraują ant kūno paviršiaus. Geidulingas kraujuotas paviršius. Viskas prasideda nuo šiukšlių dėžės. Ir nuo netvarkingos vaizdų rikiuotės. Viskas prasideda nuo dažno šlapinimosi. *S čėvo načinajitsa rodina?*

Seku tave akimis. Žvilgsnis akies krašteliu: mano akių baltymai dideli lyg sudužusio kiaušinio. Tu stovi nuogas duše: susigūžęs, atsukęs nugarą, trini rankomis savo kojas. Vanduo taškosi nuo tavęs lyg nuo naujametinės žąsies. Prisimenu tavo surauktą kaktą, rankšluostį, tvirtai suveržtą ant klubų. Prakaitas nenusiplauna. Garai virš tavo galvos - lyg snieginė kepurė. Rašau apie save.

Belaukiančios manęs citatos. Vis trumpėja paragrafai, vis mažėja žodžių: kovoti prieš pasaulį ardan jam įprastus kodus, normas, vertybes. Kalbėti pasauliui svetima kalba. Psichoanalizuoti savo nusikaltimą: „*I thus resolutely rejected a world which has rejected me.*”

Kažkieno ranka įbrėžtos linijos; pasinaudosiu jomis; jos atitinka mano įsibrėžimus: erotiniai nuotyčiai, ribos pajauta, vertimas. „*Thus do I realize that I have thought only of situations charged with erotic intentions. That was what, among other things, guided my life. I am aware that there exist adventures whose heroes and details are erotic. Those are the ones I have wanted to live.*” Ar atspėsi, kieno šitie žodžiai?

Karštis skverbiasi į mano lūpas, aštriomis adatėlėmis varsto mano kulkšnį. Dieve, kaip tvanku. Lauke daugybė žmonių, visur pilna policininkų. Mašinų prigrūsta aikštė. Universiteto pastatai įkaičę, net blizga. Rodos, kad prakaituoti langai tuoj sprogs nuo karščio. Sako, šiandien

pirma vasaros diena. Pirmutinė pati pirmiausia. Ar kam svarbu? Svarbiau nuostabą keliąs karštis, nuostabą keliąs prakaitas, suplukę žmonių kūnai. Kiekvienas ką norint sriubčioja, vandenį, limonadą. Laižomi ledai. Raudoni ledai varva nuo azijietės mergaitės lūpų. Ji tik šypsosi ir laižo toliau. Stebėtinai sustingusi karštuma. Deginantis asfaltas. Jokio pavėsio net po šimtamečiais medžiais. Jokio. Tvankuma įsisunkusi į jų žievę. Nuo medžių dvelkia puvėsiais ir kerpėm. Dūlėsiais ir šlapimu. Šimtamečius labai mėgsta šunys. Skubu į vidų, kur šiek tiek vėsiau. Skubu į vidų. Viduje saldžiai ramu.

Saldžiai ramu, nepaisant žmonių minios, kuri čia slepiasi nuo saulės. Prie sienų glaustosi merginos plonomis gėlėtomis suknelėmis. Šortuoti vaikinai energingai kažką joms aiškina. Apsimetu, kad nematau gėlėtų suknelių, džinsinių šortų. Apsimetu, kad negirdžiu, ką kalba šortai suknelėms. Dar vis karšta. Ant mano marškinių - prakaito dėmės. Ar tu nusivalei ištįsusį snarglį, klausiu savęs. Ar nusivalei? Taip, pats sau atsakau. Norėjau sužinoti, ar dar moku su savimi kalbėtis. Tikriausiai, nes su niekuo daugiau ir nesikalbu. Su niekuo. Man nieko nereikia, tik kad galėčiau atsakinėti į savo klausimus. Kad galėčiau nusivalyti nosį, kad galėčiau nesiklausyti šortų ir suknelių. Arba klausytis.

Arba nesiklausyti. Pradedu naują paragrafą ne taip. Arba nesiklausyti, vien tik to bet rūko, kad pradėčiau žodžiu „arba“. Ar prisimeni Sartre'o sakinį: būna taip, kaip arba? Arba Camus: arba, arba, ir nieko. Išgalvoti kableliai, išgalvoti sakiniai. Tačiau jie atveria Sartre'o ir Camuso diskursyvinę strategiją: kraštutinumų politika, išgyvenimo kraštutinumai, buvomo tvankuma, amžinas

Sizifas. Mintinai iškalti teiginiai, kafkiška lemtis, virsti savimi net to nenorint. Tapti savimi, kuris visada buvo tau svetimas. Būti iškalbamam sustingusių formulių ir apibrėžimų: rytinis važiavimas autobusu, į tave įbesti keleivių žvilgsniai, toks nepritampas prie jų tavo veidas. Dulkinoje ir purvinoje stotelėje laukti autobuso: apšepę vyriškiai, moterys išpurtusiais pragertais veidais, sukriošę senukai, juodaodės moterys su penketu vaikų. Tavo gyvenimo bendrakeiviai, tavo gyvenimo apibrėžimai: dugne lyg paviršiuje; išnaudojimas lyg pasisveikinimas. Sustingę raktažodžiai: įrašyk savo vardą, paregėsi savo ateitį. Užrašyk savo pavardę, sužinosi savo mirtį. Juokingai nulemtintos formulės: autobusas, vairuotojo ūsai, besiveliantys vairan, pigūs užtemdyti akiniai, saulė, plieskianti į tavo nugarą. Foucault? Ar tai jis tavęs norėjo, ar tai jis su tavimi kalbėjosi šitame priešnerkštame autobuse?

Autobusas pilnas keleivių. Keleiviai, pilni autobuso. Plastmasinės sėdynės aplipusios kramtoma guma ir bulvių traškučiais. Po kojomis mėtosi popierinės ir plastikinės stiklinės. Gerta: ir kavos, ir limonado, ir žalsvo neatspėjamo skysčio. Žinai, kol esu čia, tol mane apibrėžia Foucault. Tol man šnabžda nešvankius žodžius chrestomatiniai Camus ir Sartre. Sudiev, kvietkeli man brangiausias.

Tarsi Camuso herojus: užstrigęs prie pirmo sakinio: visa, ką noriu pasakyti, taip reikšminga, kad man sukasi galva; geriau visai nekalbėti. Mano sakiniai dažnai baigiasi klaustukais: vis ta pati pradžia, vis tas pats svyravimas į šonus. Pasakyk man, kam? Nesakysiu.

I LOVE FOUCAULT, ARBA MANO VADINAMASIS AMERIKIETIŠKAS GYVENIMAS: III

Memuarų fragmentai

ARTŪRAS TEREŠKINAS

JIS (1997)

Išrašas iš mano istorinių užrašų. Nurašau pažodžiui. Šiandien energijos antplūdis. Klausykis: „Negyvenamos salos lyg tavo kalba trečiuoju asmeniu: mes neatsakingi už ją; neatsakingi už tai, kas plūduriuoja kažin kur, mūsų anti-sąmonės paribiuose. Tu žinotum, bet niekaip neįstengi žinoti. Tu pasakytum: jis jau miręs, bet sakai: tu miršti. Mėgintum ištirpdyti trečiąjį asmenį gramatinių formulių skiediniuose, bet numoji ranka: Būk, kad nebūtum.“ Tokia istorijos pradžia.

And who are you, said he? Don't puzzle me, said I.
(Laurence Sterne, *Tristram Shandy*)

Visą rytą jis vaikšto piktas. Nėra kam pasiskųsti, nėra kur išlieti pykčio, nėra kuo nusiraminti. Vargšo go-

dos: pasakyk, kur tu esi, pasakysiu, kam gyveni. Pasakyk, kiek savyje sukaupei pykčio, pasakysiu tavo mirties valandą. Jo plaukai po truputi žyla. Nuo praeitos vasaros jis pradėjo juos kirpti trumpai, kad netrukdytų piktos mintys. Trumpi pražilę plaukai. Pyktis. Iš įnirtimo virpančios rankos. Karštis. Jis žino, kad tuoj pratrūks, kad kiekvieną minutę jis gali pradėti verkti. Sakyk, kodėl tu toks piktas? Jis kulniuoja kavinės link, kulniuoja lėtai, pasidairydamas į šalis, vis tiek, vis tiek, pats sau kartoja, daug sykių aplaižydamas išdžiūvusias lūpas, vis tiek, nedaug tėra vilties, vis tiek. Kavinėje, prisigrūdusioje benamių ir turistu, iškvėpintoje smarvėje, jis geria rusvai kartų skystį, kuris tik šiek tiek panėši į kavą. Tai ne kava, jis žino, tai svetimų žmonių svetimas gėrimas, su vandeniū sumaišyti rudi vandeniniai dažai, paskaninti cinamonu, visokiais dirbtiniais kvapais. Prie kavos - duonos rie-kė, šiandienos pietūs. Jis lėtai su nuobodžiu kramto baltą duoną, vadinama prancūziška. Prancūziška, šypsosi, minkšta lyg vata, besivelianti burnoje, tokie prancūzai, tokia Prancūzija, šnibžda sau, tokie mūsų vaizdiniai ir įvaizdžiai, šita duona tikrai - ne prancūziška. Sukramtęs užsigeria rusvu skysčiu. Susuka pilvą. Nežino, ar nuo kavos, ar nuo duonos. Viduriai pradeda urgzti lyg suezintas šuo. Nereikėjo, nereikėjo šito skysčio, nors nūn jau per vėlu, per vėlu skūstis, per vėlu pykti ant savęs ir ant kitų, vėlu dievogotis, kad esu nekaltas, vėlu raminti pilvą, vėlu pasikeisti. Pasikeisti, koks keistas žodis, ar jis nesirimuoja su „keistas“? Pasikeisti, pasidaryti keistam, keistis, keistėti, sukeisti save, o gal ir paskęsti. Dainuoti apie savo sapnus, nes ne sapnuose laimė, ne sapnuose, o kasdieniniame sapnavime: esi čia, esi, kol esi, ir norėtum

pasikeisti. Užmiršęs jis pradeda purtyti galvą, ne ne, nereikia, nereikia šitų minčių, nereikia savęs paties, noriu užmiršti, norėčiau susitikti mylimą žmogų, norėčiau pasakyti jam, pabūk su manimi, norėčiau pravirkti dabar, šioje prismirdusioje kavinėje, nors žinau, negaliu, nereikia, ar ne keistai atrodytų verkti dienos šviesoje, ar ne keista keistis?

Pietūs pasibaigė, jo rankos dar tebevirpa, nors jis nebe pamena, ar iš nuovargio, ar tik iš pykčio sau. Vidurdienis, tvanki diena, žmonių prakaitas ir dezodorantų kvapas sumyšta į kažką neatpažįstamai svetima: svetimi žodžiai, juokas, juokingas gyvenimas, labas rytas, labas rytas, kokia netikėta diena, koks netikėtas pilvo urzgimas, kokia netikėta veido išraiška: aplaižomos lūpos, skysčio kartėlis burnoje, akių kampučiuose susikaupęs verksmas. Jis sugrįžta atgal į biblioteką.

Vakare jis turi laiko verksmui. Pridengęs savo veidą pagalvę, jis verkia visu garsu. Niekad šitaip neverkė: niekad šitaip negyveno, niekad šitaip neverkė. Kūkčioja, rauda, ašaros tuoj pat sudrėkina pagalvę. Pasiima kitą, pridengia veidą pūkine antklode. Nežino, ar mokėtų nusakyti savo raudojimą, ar kiekvienas garsas, einąs iš jo burnos, nereiškia, kad jo nelaimės iš tikrųjų tėra tik jo paties, niekam nereikalinga, niekam neišpasakota, niekieno nesuvokiama istorija. Ar kiekvienas garsas nėra tik nuoroda, kad jo gyvenimas, iš kurio tiek daug tikėjosi, virto nieko nereiškiančių ženklų ir žodžių virtine, atsitiktinių sakinių ir susitikimų vieta, susikryžiuojančių ir nukryžiuotų atsiminimų kapinėmis? Jis negalėtų pasakyti, tik nujaučia, kad jo klausimuose yra šios tokios

teisybės. Šiek tiek tiesos, šiek tiek nedorybės, šiek tiek puikybės ir šiek tiek klaidų. Rodos, kad rauda niekad nesibaigs. Jis junta, kad darosi sunku kvėpuoti, sunkus gumulas veržia gerklę, kad jo nosis visiškai užsikimšo. Smurgliai ir ašaros, kraujas ir snargliai. Viskas kartu, viskas sykiu, viskas tiek pat vertinga ir be reikšmės. Vasara, jo dulkinas butas, ašaros sumišusios su dulkėmis, prakaitas sumišęs su jo krauju, sudrėkintos pagalvės ir paklodės, išpurtusios akys, paraudusi nosis, vakaras lyg nesibaigianti rauda. Dieve, jis be reikalo kartoja Dievo vardą, Dieve, kodėl esu toks, kodėl negaliu būti kitoks, kodėl turiu verkti, kodėl mano gyvenimas šioje svetimoje šalyje pasidarė nuolatiniu išbandymu, kasdieniu nuovargiu ir verksmu. Kodėl, paskyk man, kodėl. Kitas balsas jo viduje nusijuokia: kokie kvaili klausimai, tau turėtų būti gėda, tau turėtų būti gėda, jaunuoli, ar pats nesi kaltas dėl savo gyvenimo, ar tavo gyvenimas, gražuoli, nėra tavo paties pasirinkimas? Nežinau, verkdamas atsako, nežinau. Aš vis mažiau ir mažiau žinau apie tuos, kurie manyje.

Verkti nereiškia išspręsti. Išspręsti nereiškia įvykdyti. Dievogotis nereiškia prisiekti. Tikrai. Ateis valanda, kai ašarų nebebus, jų paprasčiausiai pritrūks, jis pasidarys apatiškas, gulės žiūrėdamas į lubas, gulės ir šnibždės luboms, tokios nedailios, kaip mano sutikti žmonės, tokios nedailios kaip mano gyvenimas. Gulės ilgai, apatiškai stebėilydamasis į lubas, klausydamasis gatvės garsų už lango, mašinos, dūžtančio butelio, praeinančių juoko, muzikos, skambančios gretimame name, tamsos, kuri jam panaši į skystį, gertą širyt. Viskas panašu į ką nors. Metaforos ir metonimijos principai. Lieratūros kūrinio

analizė, galvoja, turėčiau išanalizuoti savo gyvenimą kaip literatūros kūrinį, bet žinau, kad mano analizė būtų kraupi. Destrukcijos analizė, netikėjimo ir užsisklendimo analizė. Nieką prakeiktų valandų analizė, diena, kai analizės nebereikia. Mano gyvenimas niekad netaps literatūros analize, gal dėl to, kad jame nieko neįvyko, kad nieko nebuvo, kas galėtų virsti literatūra. Mano gyvenimas - lyg pasikartojantis televizijos serialas. Mano gyvenimo palydovė - vergė Izaura, įnirtingai daužanti sienon galvą, plaunanti savo ryškiai išdažytą veidą dirbtinėmis ašaromis. Arba Kleopatra, atminties Kleopatra, Vilniaus Kleopatra, išprotėjusi moteris didžiule nosimi, aštriais veido bruožais, rėkiančiomis spalvomis ištapytu veidu: pone, gal duotumėte man litą, rublį, dolerį. Pone, aš esu vargšė moteris, pone, mano gyvenimas panašus į literatūros kūrinį; pone prašau mane išanalizuoti.

Jis tebežvelgia į pilkėjančias lubas. Bejėgis kūnas, tįšas ant matracio, pamesto ant grindų, susiraukšlėjusios paklodės, išmėtytos pagalvės, margas paklodžių raštas, nuovargis, po truputį migdąs nuovargis.

Šiandien mano rankos vos juda. Atpratau nuo savo nešiojamo kompiuterio, nuo mažų, klibančių klavišų. Lyg pieniniai dantys. Nors pats kompiuteris - jau senas. Žiūriu į jį savo silpnėjančiomis akimis. Mano kairė akis nuolat apsilblaususi, nuolat skauda, nuolat kažin kas ne taip. Nežinau nė ką sakyti, nežinau, ką daryti. Turiu laukti susitikimo su gydytoju. Šiandien nekokia diena: apsilblausios akys, išsinarstę iš savo odų sakiniai, nelimpantys vienas prie kito žodžiai. Pavargęs. Neišmiegojęs.

Širyt lovoje radau negyvą boružę, tikriausiai ją nuspaudžiau besivartydamas. O gal tik šiaip vėjas atnešė jos palaikus. Kas žino. Boružė jau danguje, prie dangaus vartų, laukia eilėje į Rojų. Aš čia, nubundu pavargęs ir nelaimingas. Norėčiau, kad boružė sugrįžtų pas mane, ir aš galėčiau jai sugiedoti: Petronėle, lėk lėk, tavo vaikai rėk rėk, indai nemazgoti, po staleliu sukavoti... Tokia diena: boružės šermenys.

Karštis apipila jį lipniu prakaitu. Iš karščio raitosi nagai. Karštis degina jo gerklę. Taip, jis šypsosi ir lupinėja savo ilgus dailius nagus. Paprasčiausiai reikėtų nusikirpti, bet vis neprisiverčia. Vakare jaučiasi visiškai išsekęs, rytais skuba iš namų, kurių negali pakešti. Kas rytą jį prižadina darbininkai, besikarstantys ant kaimyninio namo. Jie šūkauja, kikena, leidžia prastą „kaimišką“ muziką. Dainininkas asilo balsu dainuoja apie tai, kaip sutiko dailią merginą tamsiame Texaso bare. Sutiko ir įsimylėjo iš pirmo žvilgsnio. Ar yra tokių dainų, ar yra tokių istorijų? Bet meilė baigėsi nelaimingai, kaip ir visada: susitikimas bare, bučiniai, kelios savaitės, tragiškas išsiskyrimas prie to paties baro. Ji nueina su kitu sutiktuoju. Toks gyvenimas, skundžiasi dainininkas, permušamas darbininkų pasakojimų apie vakarykštes beisbolo rungtynes.

Šiaip taip išsiraivęs iš lovos, jis nudūlina tuoletan. Skauda pilvą, kaip ir dažnai rytais. Skauda nuo vakarinio persivalgymo. Tuština.

Po dušo, gerdamas kavą, jis klausosi, kaip dažantys namą vyrai kalba apie moteris, kaip vienas giriasi savo sūnumi, kitas pasakoja apie savo dukterį. Paprastas

gyvenimas: ne toks tragiškas, kaip kaimiškoje dainoje. Toks gyvenimas. Šįrytinė kava neskani, per daug stipri, per daug pilna skirtingų skonių ir kvapų; sumaišytos niekam tikę pupelės. Kava juoda, tiršta, sunki. Kaip šian-dienos karštis, slegiantis ir tirštas. Jis ilgai sėdi prie stalo, įbedęs akis į paveikslą, kabantį ant sienos. Neaiškios for-mos piešinys, žmogaus siluetai, mėlyna ir pilka spalvos. Visa sumišę ir neaišku, kaip šis rytas, kaip ši diena.

Tvankią naktį jis vartosi nuo vieno šono ant kito, nerasdamas sau vietos. Plati lova, sudrėkę naktiniai marš-kiniai, nusimeta juos ir stengiasi vėl panirti į miegą. Vėl vartosi, vėl ritinėjasi nuo vieno lovos šono į kitą. Nuo vieno į kitą. Taip prasivartys visą neramią naktį, sapnuo-damas sapnus, kurių negali prisiminti.

Aštuonios. Jau seniai laikas keltis. Jaučiasi pavargęs ir išsekęs. Tvanku. Pro langus plevana lengvutis vėjelis, tvankos neišsklaidantis vėjelis. Reikia virti kavą. Įsijungia radiją: žinios. Rytinis ritualas, apie kurį jau pasakojau. Dušas, ilgai muilina savo veidą, dvokias vanduo, tiršta sunki kava, javų lėkštutė, kurią valgo atsainiai, nejaus-damas skonio, sausainiai prie kavos, juos laiko šaldytuve, todėl jie tokie sušalę ir beskoniai, knisasi po ant grindų sumestų rūbų krūvą, ieškodamas švarios marškės, apa-tinių, rengimasis, knygos netvarkingai sudedamos į krepšį, durys ir gatvė. Toks rytmečio režimas.

Užtrenkdamas duris, kartoja vaikišką balabušką; mano batai buvo du... Taip, mano batai buvo du, vakar ir šiandien, tik du, toks tuščias esu šiandien, tokia tuščia mano ryto erdvė, visokie maži darbai užgraužė, nėra laiko usikaupti, nėra laiko geriems laikams, nėra laiko

laikui. Vasaros rytas jį pasitinka karštu tvankiu bučiniu. Patetiška, taip patetiška, mane bučiuoja rytas, amerikietiškas rytas, klepsi gatve link autobusų stotelės, taip, jaunas tamsiaodis rytas bučiuoja mano karštas tamsiai raudonas lūpas. Mano homoerotinė meilė: apkabina ir nepaleidžia. Karštis staigia čiurkšle įsilieja mano burnon.

Taip, homoerotiškas karštis, skverbiasi į kiekvieną tavo porą, užlieja tavo regėjimą, lūpas ir rankas. Taip, net tada, kai skauda pilvą, jis nesigėdija karščio. Nėra kaip gėdytis; nėra kaip gėdytis, gal praeis iki vakaro, o dabar tik šlapios pažastys, tik į šonus lakstančios mintys, tik dusulys. Karštis. Kaip neskaudės pilvo, jei visą dieną valgė vien tik šokoladą; šlykščią rudą košę, be jokio kvapo ir skonio; keista, kad įmanoma pagaminti tokį šokoladą, jis mąstė; kad įmanoma pagaminti beskonę ir bekvapę košę ir vadinti ją geriausiu šokoladu. Jau antrąsyk jis apsiriko pirkdamas šitą dirbinį; neapsižiūrėjo apsvaigęs nuo karščio ir tvankos. Jis laukia, kol nustos skaudėti pilvą. Dar ne, dar ne, bet gal po truputį.

Ar tau patinka žodžiai, pasakyk man, ar tau patinka žodžiai karštą vasaros dieną? Taip, man patinka, taip, man patinka. Kasdien treniruoju savo balsą; pripildau burną vandens ir stengiuosi ištarti aiškiau ir kuo greičiau: karštis, *heat*, vienuma, *loneliness*, ženklas, *sign*, pabūk su manimi, *stay with me*, niekuma, *nothingness*, laiptai, *stairs...* Žodžiai - atsitiktiniai, kartu su vandeniu besipilantys iš jo burnos. Diena tokia saldi, diena tokia tikra, esu su savimi, ir būsiu išdidi; paskutiniai vandens lašai, varvantys nuo jo lūpų. Štai, vienas pratimas baigtas. Štai,

viename žaidime nepralaimėjau, tokia mano dalia, toks gyvenimas. Žinau, neliko nieko, žinau, tik tu viena, ištikima diena, pabėgėlė diena. Taip beniūniuojant, dienos ir bėga. Nieko negali padaryti, tik šluostytis ašaras. Ieškoti prasmės, kur jos nėra. Diena tokia trumpa, kai perkerti trisdešimties metų ribą. Diena tokia trumpa.

Pirštais paliečia savo skaudančią galvą. Rytas. Vėl skauda galvą, permatoma kava, lyg kažin koks skaudulys, permatoma kava, nei kažin koks skaudulys. Skauda galvą, skauda raumenis, viskas - nesutramdomas skausmas. Nakties sapnai - nepermatomi, nebeprisimenami. Atsibunda ir sako; siekiu to, kas nepasiekama. Siekiu to, ko nenorėjau. Pažįstamiems rašau liūdnius laiškus. Išpažįstu savo nuodėmes. Neprisipažįstu, kad daug ką įžeidžiau ir sužeidžiau. Kad laikas žėisti save. Už lango - nepertraukiama greitakalbė, neįmanoma suprasti nė žodžio. Suspaudžia galvą savo išpuoselėtais pirštais; spaudžia, tarsi norėdamas, kad smegenys ištrykštų lygia plona čiurkšle. Ir šiandien karšta. Rytais jis jaučiasi pavargęs ir išsekęs, neturįs jėgų ir valios. Gal dėl to, kad vėlai užmiega, kad klausosi ausis užtrenkiančios muzikos. Niekur neranda sau vietos, niekur neranda sau atgaivos, niekur neranda sau ramybės, niekur nieko neranda. Ar ne liūdna, ar ne liūdna, vėl klausia savęs, dar labiau spausdamas rankomis smilkinius. Liūdna, ir galvą dar labiau sopa, dar ir dar labiau. Karšta, sopa, karšta, sopa. Šluostosi prakaitą, eina išgerti vaistų, taip, aš turiu vaistų, prisimena, aš toks kvailas, juk aš turėjau vaistų, aš turėjau tiek daug vaistų, mano spintelės lentynos lūžo nuo buteliukų, dėžučių, maišelių. Vaistai, vaistai, vaistai -

raminantys, nuskausminantys, išganantys. Vaistai, ir darsyk vaistai. Mano gyvenimas.

Why do I have to suffer? - jis pakartoja visu balsu, kodėl turėčiau kentėti, kodėl, man jau nusibodo šitas karštis, visur, bibliotekoje, prie kompiuterių, mano pilve, mano sopančioje galvoje. Karšta ir nesmagu, mano gyvenimas, mano kvailai patetiškas gyvenimas, mano netikę pasirinkimai, nenudirbti darbai, išsekusi naktis, išsekęs gyvenimas, apsirikimai, pasirinkimai, likimai, kvailas gyvenimas, laiškai, likimai, vėl laiškai, vėl likimai, ir taip be galo ir be krašto. Gerklėje užstringančios raidės, neišlavintas balsas, arbata, kava, velniažin kas, plaunantis jo gerklę, jis pradeda rėkti: *fuck you, go, fuck yourself*, rėkia aukštu balsu. Taip, eik velniažin kur, eik velniop, daužyk pirštais klavišus, eik velniop, rėkia sau, ne kam kitam, eik velniop, prašau, eik velniop su visais laiškais, su visais atminimas, su visomis netikusiomis valandomis ir minutėmis, eik velniop su savo karščiu, su savo dejonėmis, su niekšišškai praleistu laiku, su iššvaistytomis mintimis ir sumanymais. Eik velniop, eik velniop, kur nori, kur nori eik, kalbėk su savimi, kalbėk vėl ir vėl, kalbėk, rėk, šauk, dejuok, eik velniop tu, niekam tikęs kvaily. Jo akyse - baltas niekas. O gal baltas melas, kaip jį vadina anglai, šventas melas, kaip jį vadiname mes. Baltas melas jo paraudusiose akyse.

Negali prisiminti, kokia buvo jo paskutinė eilutė: ar miegūstas užsimiegojęs miegas, ar baltai šventas melas, ar dar kas nors. Bet dabar jau nebesvarbu, jis dar turi penkiolika minučių, penkiolika minučių naujiems sakiniams, penkiolika minučių lėtiems pirštų judesiams, penkiolika

minučių svaigstančiai galvai ir karščiui. Tik tiek. Ir jau nebesvarbu, kad vakar rašė apie šventą melą, arba baltą melą, įsivaizduodamas baltos spalvos paklodes ir sniego baltumo kojines, nesvarbu, kad sakė: baltas melas dar nieko neišganė ir neišgelbėjo, baltą melą taip nesunku sutepti, kaip tas baltut baltas kojines. Šiek tiek panešiotas baltas melas pasidaro nebebaltas. Šiek tiek panešiotas baltas melas žaidžia su savimi ir su kitais. Panešiotas baltas melas pradeda žėisti. Panešiotas baltas melas virsta išdavyste ir išnaudojimu. Pasinaudojimu ir pavergimu. Kaip ir daug kas čia, šioje žemėje: visa įmanoma perkeisti ir paversti savęs paties priešingybe. Iš viso lieka niekas, arba atvirkščiai. Taip, vakar jis ilgai mąstė apie baltus melus, ir dar ilgiau apie savęs apgaudinėjimą, apie savęs išnaudojimą, apie savo neviltį, apie tai, kaip melavimas sau paverčiamas savęs neapykanta. Nekenčiu savęs: nežymaus apsimelavusio asmens savyje, nekenčiu rytų, kai nubundu sunkiai, visai nenorėdamas, nekenčiu ir šios akimirkos, kai rašau, kaip per likusias penkias minutes noriu atrodyti išmintingas ir giliamintis. Gražuolis ir nuskriaustas. Apsiaustas ir apsisiautęs. Visi tie dalykai, jis pasikrapštė niežtinčią kaktą, visi tie dalykai - jau juodo melo pradžia, melas sau apie save. Kitais žodžiais, nesugebėjimas suvokti, kas yra meluotina, o kas ne, kas yra galvotina ir kas ne, kur pradžios ir pabaigos, kur dienos, o kur naktys, kur pradėti ir kur sustoti. Pasimetus spaudyti klavišus, tik toks išsigelbėjimas, net neanalizuoti savęs, bet būti su savimi, kurio niekaip negali pažinti, būti liūdnam ir prislėgtam, nors žinoti šito visko priežastį viso šito priežastį žinoti, kad melas yra melas, kad baltas yra juodas, ir kad turėti reiškia neturėti, susiraizgiusios

sąvokos, pailgėję sakiniai, daugybė jungtuku, tai ir yra visa, ką jis dar sugeba.

Po kelių dienų vėl lengva supykti - numetu telefono ragelį tepasakęs labanakt, tik tiek, nes kam reikia keiksmazodžių, kam reikia gergždinčių balsų, kam reikia ašarų ir atsiprašymų. Ne, nereikia. Žinau, kad man taip lengva supykti, taip lengva supykti. Nenoriu net galvoti, kad esu toks piktas, kad savo nelaimes verčiu kitiems. Numetu telefono ragelį, trenkiu durimis, išgeriu stiklinę vandens, žiūriu pro langą, drėgnu rankšluosčiu šluostausi prakaitą. Jaučiu benzino kvapą, pro mano langą matosi pagrindinė gatvė, nuolat skubančios mašinos, išklrę varikliai, nubrozdinti šonai, išmetamos dujos, karštis. Ir taip kas dieną. Norėčiau uždaryti langus, bet tada bus visai nepakeliama. Į mano plaukus veršis didžiulės juodos skruzdėlės, mano veido raukšlėse apsigyvens naktinės plauštakės, kurios dauginasi tvankiame nakties ore. Jei uždarysiu langą, jausiuosi tarsi narve įkalintas paukštis, kurio plunksnas graužia nežinomos kirmėlės. Geriau uostyti mašinų išmetamas dujas, geriau klausytis motorų barškėjimo, geriau žiūrėti pro langą į tolumoje šmėžuojantį downtowną. Lauksiu lietaus. Gal po jo šiek tiek atvės, gal po lietaus bus lengviau alsuoti. Maža, bet vis tiek viltis. Tiek vilties. Klausykis, kaip aš rašau tau nematomus laiškus, kaip vis užmirštu sąrašus, užmirštu nusipirkti papkių, užmirštu, kur turėjau nueiti vakar, ką vakar turėjau kalbėti, kam skųstis. Užmiršau, kuo vakar mitau ir kam gyvenau. Rodos, kad sergu užmaršties liga. Štai ir lietus.

Jis uždaro langą, bijo, kad lietus sušlapins prie lango tįsantį matracą, jis miega ant jo, tiesiog ant žemės. Gal dėl to rytais jaučia, kad veidas apneštas storo dulkių sluoksniu. Jo bute daug dulkių, jis mėgsta kartoti, dulke, dulke, eik šalin... Dulkės jį mėgsta, mėgsta jo kūną, jo veidą, jo akis. Visą naktį jis vartosi nuo vieno šono ant kito mėgindamas pabėgti nuo dulkių. Ryte dulkės, užpildžiusios jo veidą, tik juokiasi. Neįmanoma išvengti. Kaip ir savo paties gyvenimo. Taip ir eina jo dienos: prisimena, kad iš dulkės į dulkes, iš dulkės į dulkes... Nebegąsdina dulkių pilni kampai, storu sluoksniu apsinešusi palmė, nebegąsdina dulkėmis virstąs gyvenimas. Viskas iš dulkės, viskas į dulkes.

Kartais jis susitinka su savo sena pažįstama. Jie lėtai kalba apie savo nelaimes, apie netikusius sprendimus, apie atidėtus metus. Mes lenktyniaujame vienas su kitu, šypsosi ji, lenktyniaujame, kas liūdnesnis, kam blogiau, kas labiau pasimetąs. Pripildome vienas kitą liūdesiu, pripildome vienas kitą savo nepasisekimais, savo netikusiomis dienomis. Mes labai panašūs, sako ji, tik aš daugiau kalbu, mėgstu žmones, dažnai su jais būnu, iškalbu save. Jis sutinka: taip, ji kalbi, ji kalba daug, nors ne visada ką nors pasako. Kalba, kad kalbėtų. Jai reikia, kad jos klausytųsi. Reikia, kad kas nors galėtų ją suprasti. Jis tą gali, jis puikiai ją perpratęs. Už tai ji labai dėkinga, daug sykių dėkojo jam, daug sykių prisipažino, kad jis suprantąs ją geriausiai. Jis tik šypsosi. Ką begalėjo pridėti? Tik tai, kad turėtų dirbti profesionaliu guodėju, nors paguodos reikia ir jam pačiam. Gal labiausiai reikia.

Lietus tebelyja, aš sėdžiu ant savo matraco, aš mąstau apie tolimes šalį, apie tai, kad mano gyvenimas vis labiau atidedamas. Dienos bėga, o Nemunas teka. Tikrai, ir kitos upės teka, bet dienos bėga. Nenusakomu greičiu. Sėdžiu ilgai. Kaip mano draugė yra pasakiusi, mėgstu žmones, kurie gali sėdėti ilgai nieko neveikdami; klausytis muzikos, skaityti knygą, tik sėdėti. Taip, aš esu vienas iš šitų žmonių. Vienas, kurio gyvenimas ir yra ilgas vienodas sėdėjimas. Gal geriau pavadinti jį rymojimu. Aš mėgstu rymoti. Seniau kalbėdavau poteries, melda-vausi. Dabar tik rymau, paniręs į tamsią niekumą. Tamsu ir ramu, tik niekybė, ir jokios minties manyje. Tarsi nebūtum, tarsi būtum ištiręs tamsoje, tamsioje niekybėje. Vis ilgiau ir ilgiau taip rymau, tarsi mokyčiausi nebūti.

Išniręs iš tamsumos, jis sėlina virtuvėn. Obuolys, varškė, kava. Pasikartojantis maistas. Valgis beveik be jokio skonio. Valgo ilgai, skaitydamas laikraštį. Nežino, ar toks valgymas irgi yra mėginimas panirti tamsumon. Baigęs net neprisimena, ką valgė. Neprisimena net ką skaitė žiaumodamas. Tik išnyrančios žinios, tik kasdienės sensacijos, pamesti katinai, suvalgyti naujagimiai, šiukšlių dėžėse besimėtančios vyro kūno dalys, vyras, pats nusipjovęs savo lytinį organą; moteris, visai dienai palikusi savo vaikus mašinoje. Jis vėl panyra tamson.

Tamsa ir vėl tamsa. Nevietoje padėtas kablelis, pasakytas sakiny, neteisingai sukirčiuotas žodis: tamsa. Tamsa, tamsa manyje ir tavyje. Panirstu į tamsą, kapanojuos iš tamsos, vėl tamsu. Vakare jis ilgai žiūri į lubas, girdi, kaip kažkoks vabzdys atsimuša į virtuvėje užžiebtą lempą, kaip blaškosi, kaip degina savo trapius sparnus.

Ant lubų jo paties pirštų antspaudai: vieną sykį jis mėgino sulyginginti netvarkingai sudėliotas lubų plytas. Niekas neišėjo, tik pažymėjo pilkas lubas savo pirštų antspaudais. Buvo labai piktas. Kaip ir dabar, kai žiūri į lubas. Žiūri, o norėtų griežti dantimis. Žiūri, bet mato tik savo pirštų antspaudus. Žiūri, bet nieko nemato: tik save, tik save, nyrantį į tamsą, tik liūdesio bangą, vėl jį užplūstančią, vėl nereikalingos dienos, vėl sunkios naktys, vėl ieškojimas to, ką pametęs. Taip, visada tas pats.

Dažnai jis tikisi, kad galės išvengti tamsos, jei kas nors netikėta atsitiks jo gyvenime. Bet nieko nenuitinka. Gulėdamas, raizgydamas akimis lubas, vakar susimąstė apie mirtį. Gal dėl to, kad prieš tai viena ausimi nugirdo radijo laidą apie mirtį, apie tai, kaip žmonės miršta, nugalėti ligos. Kaip turi susitaikyti ir atsiduoti. Taip, aš galvoju, dienos eina, ir vis dar sunku įsivaizduoti mirties akimirkas; sunku įsivaizduoti, kur eitum, ką galvotum, žinodamas, kad tau liko tik kelios dienos, tik savaitė. Dažnai jis ilgėjosi mirties, bet matyt tik iš tolo, tik teoretiškai, nes jam buvo baisu. Suvokė, kad daug kas norėtų numirti mėnesiui, metams, paskui vėl prisikelti; norėjo daug skausmo kitiems, bet žinojo, kad viskas praeina, kad praeina ir skausmas, ir liūdesys, ir visi kiti dalykai, žmonės užmiršta, visada viską užmiršta; tokie atminties galai, tokia atminimo galia: užmiršti, kas skaudėjo, užmiršti, paslėpti savo viduje, nematomose gelmėse, nepermatomoje gilumoje. Daug žodžių, nepasakytų žodžių, daug neišsakyto skausmo toje tamsoje. Tamsos gelmė be jokio dugno. Be jokio dugno mano tamsa. Taip taip, kad ir kaip patetiškai skambėtų, gulėdamas mąstė, mano gelmė - beribė, mano tamsa - tarsi bedugnė.

Viskas, kas ateina mano sąmonėn, panyra gelmėn; viskas, kas panyra gelmėn, virsta tamsa.

Šiandien jo gyvenime prasideda nauja novelė. Atsibudo sunkia geliančia galva. Pasakė sau: šiandien mano gyvenime - nauja novelė, šiandien mano diena ją parašys. Mano kasdienis slankiojimas pakampėmis, sėdėjimas prie kompiuterio, drovūs žvilgsniai į šalia sėdinčius jaunuolius, laikas. Visa tai aš iškęsiu, visa tai išgalvosiu, visa tai pavirs maža dailia novele, galvoja jis. Pirmiausia aprašysiu, kaip keliuosi, kaip mano kūnas dar merkiiasi, dar nenori judintis. Jau vėlu, turiu keltis, nes kitaip pavėluosiu į autobusą. Keliuosi, malu kavą, įjungiu kavos aparatą, kepu vaflius, į lėkštutę su pienu ir javiniais įmetu braškių. Mėgstu pirma užkąsti, tik paskui praustis. Kavos kvapas - sunkus ir keistas. Kaip ir dažnai, neįmanoma gauti geros kavos, todėl perku kokia papuola. Juodas tirštas skystis - per stipru. Įpilu pieno, juodas skystis pašviesėja; dabar jis rusvai juodas. Neskanu, bet galima gerti, jei užsikandi vafliu su uogiene. Bekandant vaflio, jaučiu, kad mano novelė darosi nuobodi. Tai ne novelė, o romanas: detalių begalybė, aplipusi mano uoginas lūpas. Ar taip svarbu, į kokį žanrą tilps mano diena? Ar taip svarbu, koku žanru kalbėsiu šiandien? Rašau tik sau, kartoja, bet netiki. Žinau, kad ne tik sau, kad ne tik sau. Todėl ir vadinu šią dieną novele, kuri pasibaigė dar neprasidėjusi. Gerai, gerai, aš atsiprašau, mano pusryčiai tęsiasi, mano novelė tįsta. Kaip juoda neskani kava. Išpilu ją į kriauklę, išpilu naujos, šiek tiek silpnesnės. Taip ir diena: išpilu ją į kriauklę, laukdamas, kad rytoj mano

diena bus geresnė, kad ragausiu ją lyg kvapnią Seattle'o kavą. Taip, turiu laukti tokios dienos.

Dar viena novelė, dar vienas prisipažinimas apie meilę, dar viena daina: Michelis [Foucault] mano širdyje. Kai sėdžiu prie kompiuterio, mąstydamas apie karalius ir jų kūnus, prisimenu Michelį. Jo nuskustą galvą, jo destruktyvius jausmus, jo akis, vaiko akis, keistai liūdnas akis. Michelio akys man primena Warreną, jo žvilgsnį kad ir kaip keista, panašios akys, skirtingų žmonių akys. Nūnai Michelis sklando aukštybėse, skaičiuodamas angelų kūnus, mėgindamas aprašyti jų kūniškus pavidalus. Kas tai - išsivadavimo ar vergovės technologija? - juokiasi Michelis. Ne, tokios priešybės niekam tikusios. Kad ir kaip angelų kūnai būtų suvaržyti angelų giesmių, jie daug ką pasako: apie dangų, apie jame esančius, apie mūsų nihilistinį ir primityvų Anapusinio pasaulio vaizdinį. Ar žinai, kad angelų krūtinės neturi spenelių? -sako Foucault. Ar žinai, kad angelai turi lytinius organus: jie visi hermafroditai. Taip, nieko naujo, bet žinok, kad pasaulis, kuriame gyvena Michelis, mėgsta dviprasmybes, o dar labiau daugiaprasmybes. Angelai labai mėgsta gadinti orą, aiškina Michelis. Taip, tuo jie šiek tiek panašūs į amerikiečius, kurie gadina orą kur tik papuola. Angelai gadina orą dėl to, kad jų išleidžiama smarvė iš tikrųjų yra malonesnė už bet kokį žemišką kvapą. Iš tikrųjų tai net ne smarvė; tai paties Dievo alsavimas. Gražu, sakau Micheliui, nors neįtikėtina. Bet gražu. Ar daug žmogui reikia, sako Michelis. Tik angelų, kurie gadina orą, tik jų lytinių organų, tik daugiaprasmybės. Viskas nuskesta angelų žodžiuose, kuriuose įmanu

paregėti viso, ne tik Vakarų, pasaulio istoriją. Įsivaizduoji, angelų giesmėse sukaupti visi įmanomi pasaulio diskursai? Ar įsivaizduoji? - klausia manęs Michelis. Ar įsivaizduoji? Aš sukursiu didžiausią pasaulio archyvą, išaiškinsiu visas įmanomas taisykles, pagal kurias mūsų pasaulis buvo sutvertas; aš sukursiu visų įmanomų pasakymų, ištarčių, nuosprendžių ir žinojimų archyvą. Ar įsivaizduoji, klausia Michelis? Ar įsivaizduoji? Ne, atsakau, ne, man taip sunku šitai įsivaizduoti, man taip sunku šitai įsivaizduoti. Michelio akys keistai šypsosi. Vėl prisimenu Warreną ir jo akis. Micheli Micheli, mūsų pokalbis toks keistas, tokia keista tavo šypsena, tokia keista diena. Visai nepanašį į novelę.

Tu - ne tasai. Geriu baltą vyną, geriu ir juokiuosi. Iš savęs, iš savo vienatvės, net ne vienatvės, bet vienumos. Juokiuosi ir geriu. Džiaugiuosi, kad dar galiu gerti. Tu - ne tasai. Tu - ne tasai, ir gerai, kikenu. Tu - tikrai ne tasai. Niekad nebuvo to. Niekad. Geriu baltą vyną, gerą baltą vyną, valgau gerą prancūzišką brie. Gera nebūti šiandien, gera užmiršti, kad esu. Skaitau laikraštपालािकius. Norisi verkti, ašaros rieda mano spuoguotu veidu, juokiuosi, geriu baltą vyną. Tu - visad ne tas, ir aš - visad ne tam. Žinau, klausausi lyriškai kvailos muzikos, norėčiau užsikimšti ausis, bet man patinka. Patinka ašaros, kvaila muzika, geras baltas vynas. Keliauti, kol dar galima, nors tu - ne tas, ir aš - ne tam. Žinau, bet nesiskundžiu, klausausi ir geriu, tik tai, kas lieka, tam nėra pabaigos. Mano žodžiams lieka tik žodžiai, mano naktims lieka tik mano naktys. Muzika pradeda mane erzinti, mano akys skauda nuo dienos skaitymo. Vynas baigiasi, bet tu - vis

dar ne tas, ir niekad ne tas. Dievas žino, kur tu. Dievas žino, nekartok Dievo vardo be reikalo, niekas nežino, niekas nežino, kodėl tu - ne tas, o aš - ne tau ir ne tam.

Žinau, kad kartojuosi, bet vėl pasakysiu: mąstau, kaip gera negyventi, bet bijau. Matyt norisi gyventi. Norisi gyventi tiems, kurie yra silpni ir bejėgiai. Norisi gyventi tiems, kurių širdyje Michelis. Micheli, atsiliepk, tu mano šventasis, tu mano išganytojas, tikiu tavimi, tikiu tavo žodžiais, tikiu, kad tu mane išgelbėsi mane pražudydamas. Patetiškas Micheli. Patetiškas Foucault.

Jis ilgai ieško akinių, neranda, negali be akinių rašyti, štai, štai išganingi akiniai, išganinga muzika fone, išganinga rega, vis silpnėjanti rega. Sėdėdamas ant tualetu susiima galvą rankomis ir verkia. Kaip aš keliausiu toliau, kaip aš keliausiu toliau? Duok man jėgų, duok man jėgų, Dieve, vėl kartoju jo vardą, vėl be reikalo. Duok man jėgų. Duokit man jėgų. Ir Micheli, duok man jėgų, duok man jėgų. Aš gyvenu rytojui, kaip ir visada, aš gyvenu rytojui, aš gyvenu rytojui. Patetiškas Foucault, duok man jėgų. Duok man jėgų ir ašarų, per dažnai kartoju šventus vardus, per dažnai verkiu, jis tebelaiiko rankomis suspaustą savo galvą. Visa per dažnai, visa per dažnai, visa per dažnai. Mielas Micheli, aš bučiuoju tavo šventas akis, tik suteik man jėgų, aš žinau, tu man suteiksi jėgų, tu man suteiksi jėgų.

Suradęs akinius, jis vėl barbena klavišais sakinius, kurie net nepanašūs į sakinius. Sakiniai tokie pasimeta, tokie išsiarde. Liaudies balsas: bandyk, kol išeis, nepasiduok. Liaudies balsas: stiprybės, jėgų ir sveikatos. Šiuos palinkėjimus jis rašydavo ant sveikinių. Jėgų ir

sveikatos, jų man trūksta, štai geriu baltą vyną be jokio saiko, juokiuosi ir verkiu. Čia juokiuosi, čia verkiu. Niekad taip nebuvo. Niekad taip nebuvo. Niekad. Niekad. Esu vienut vienas šiame pasaulyje, vis labiau vienas. Niekad nebuvau toks vienas, niekad. Net keista, kaip vienatvė, arba geriau vienuma, mane nugali. Vienuma. Kasdienės novelės, kasdieniai pasisakymai: ašaros, juokas, sakiniai, žodžiai, nėra laiškų, Dievai, malda, kūnas, kasdiena kaip novelė. Pakartoju tas pačias savaites, jis linksi žiūrėdamas į kompiuterio ekraną. Pakartoju savo vienumą. Garsi lietuvių kritikė dejuoja apie vienišuosius, apie vienišuosius, kurie dejuoja kartu su ja, būriais, miniomis, susispietę kažin kur, Vilniaus salėse ir užkeigose. Vienišieji bus palaiminti, skamba tarsi iš kokios juodo humoro knygos. Vienišieji bus palaiminti, o aš buvau prakeiktas, aš buvau prakeiktas, aš buvau. Aš tik buvau, tik buvau, tik buvau, tik buvau. Gerai, jis nespaudžia paskutinius migtukus, paskutinius klavišus, gerai, užteks skūstis, užteks rašyti, užteks netvarkos, užteks šitų raidžių ir ženklų, užteks visko, padėsiu tašką. Aš nenoriu gyventi. Rytoj turėčiau užrašyti, kaip aš mirštu ir kaip prisikeliu. Vienišieji bus palaiminti, vienišieji bus išganyti, vienišųjų bus dangus. Michelis bus su manimi.

Vėl ašaros, vėl tragedijos, vėl nuovargis, vėl išpurტęs veidas, vėl nuoskaudos, vėl naktis, vėl dušas, vėl tu, vėl aš, vėl vienintelis aš, kuriam nėra galo. Vėl diena, vėl karštis, vėl nuovargis, vėl vos sulaikai ašaras, vėl skaitai savo laiškus dar sykį ir dar sykį, vėl vos sulaikai ašaras, vėl nusišnypti nosį, vėl spuogai ant kaktos, vėl niežti

spuogus, vėl sėdi nuleidęs galvą, vėl lauki žinių, vėl žiūri pro langą, vėl medžiai, vėl diemedžiai, vėl praeiviai, vėl prastas kvapas iš burnos, vėl vandens lašai nuo oro vėsintuvo, krentantys man ant galvos, vėl silpna, vėl ta pati nuoskauda, vėl nėra žinių, vėl niekas man nerašo, vėl žiūriu pro langą, vėl išsiblaškęs, vėl taip skaudu ir vieniša, vėl reikia savęs gailėtis, vėl niekam nereikalingas, vėl tas pats jausmas, vėl pažįstami veidai, slenkantys per duris, vėl tas pats žodis, vėl ir vėl, vėl niekam nesvarbu, kad buvai, vėl niekas nedainuoja tau lopšinių, vėl nuovargis, vėl ir vėl, vėl ašaros, vėl tragedijos, vėl užtinusios akys, vėl susimąstai apie save ir artimus, vėl ašaros tvenkiasi akyse, vėl norisi verkti, vėl taip baisu, vėl širdis pradeda plakti vis smarkiau ir smarkiau, vėl diena, ir vėl tas pats, vėl ir vėl.

Jo gyvenimo istorija trumpam sustoja. Jis sustoja.
Sustoja. Taškas.

